Jaarverslag 2021

Stichting Museumpark Archeon

Jaarverslag Stichting Museumpark Archeon		
		KVK 27346253
Naam opdrachtgever	Stichting Museumpark Archeon Archeonlaan 1a 2408 ZB Alphen aan den Rijn	Publicatie 1 mei 2022

INHOUD

I.	**Introductie**	3
Voorwoord		3
II.	**Publiek**	4
Bezoekers		4
Statistieken		5
Educatie: doelgroepen en bereik		8
Activiteiten		10
Evenementen		10
Exposities		17
Presentatie		19
Marketing & Communicatie		19
III.	**Collectie**	29
Collectieverloop		29
Registratie		33
Onderzoek en Publicatie		33
Projecten		33
IV.	**Bedrijfsvoering**	35
Ondernemingsraad		35
Algemene Verordening Gegevensbescherming		35
Medewerkers		35
Vrijwilligers		36
Veiligheid		37
Afhandeling klachten		38
Archeon en Duurzaamheid		39
V.	**Governance**	43
Codes		43
Samenstelling bestuur SMA		51
Rooster van aftreden		51
Bezoldiging		51
Vergaderingen bestuur		51
VI.	**Bijlagen**	
1. Trees for all		53
2. Green Friday		54

Stichting Museumpark Archeon Jaarverslag 2021

Copyright ©2022 Stichting Museumpark Archeon

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande toestemming van de auteurs.

I. INTRODUCTIE

VOORWOORD

Na het crisisjaar 2020 is de samenleving ook in 2021 in de greep van het corona-virus . Dankzij de NOW steun van de regering hebben wij het behoud van arbeidsplaatsen goed kunnen realiseren. De culturele ontmenging van het Covid Fonds van OC&W via Mondriaan is een goed steun gebleken. De zomer van 2021 bleek er een van einde van de lockdown en een iedere die kon trok er op uit.
In Juli en Augustus zijn de records van bezoekers aantallen gebroken; de Nederlander trok erop uit, lekker weg in eigenland.
Het scholenbezoek ofwel de schoolreisjes bleek in 2021 niet te passen binnen het onderwijs. Dit leverde een gemis op van ruim 50.000 schoolkinderen.

Het totaal aantal bezoekers was in 2021 iets lager dan in het jaar daarvoor.
Gelukkig kon het jaar 2021, dankzij genoemde steun van de overheid, worden afgesloten met een positief resultaat. Ook de restauratie van de Zwammerdam 3 ondervond ondanks de crisisoverlast relatief weinig hinder.

Het plan om het Provinciaal Archeologisch depot toe te voegen aan het Archeonpark is in 2021 ‘on hold’ gezet. Eind 2021 werd bekend dat ook de gemeente Katwijk geïnteresseerd was in het depot. Omdat wij van mening zijn dat het depot bij uitstek bij Archeon hoort, tezamen met het Museumpark, het Romeins museum en het toekomstige Archeologisch Schepen Museum, heeft het bestuur krachtig geprotesteerd tegen vestiging van het depot elders. De besprekingen worden in 2022 voortgezet.

Met de Ondernemingsraad onderhoudt directie van Archeon een prima relatie. De OR denkt actief mee aan de ontwikkeling van het park, uiteraard ten gunste van alle medewerkers, vrijwilligers, parttimers en vast personeel.

In mei 2021 is een nieuw bestuur van de Stichting Museumpark Archeon aangetreden bestaande uit Robert Blom (voorzitter). Monique Veldman (secretaris) en Jan Jehee (penningmeester). Zie foto.

Het bestuur waardeert alle medewerkers van Archeon in deze moeilijke periode. Samen met u gaan wij met vertrouwen de toekomst in.

Namens het bestuur,
Robert Jan Blom
Voorzitter Stichting Museumpark Archeon

II. PUBLIEK

BEZOEKERS

Het bezoekersaantal is in 2021 als gevolg van de Covid-19 met 13 % gedaald tot 59.160. Dit betreft de bezoekers aan het Romeins Museum en Archeologiehuis Zuid-Holland dat gevestigd is in de Villa Rijswijk in Museumpark Archeon.

Het aantal bezoekers met een Museumkaart is gedaald naar 54.749 (in 2020 was dit 58.447). Zij bezochten Museumpark Archeon en ook het Archeologiehuis Zuid-Holland.

De daling in het bezoekersaantal kan worden verklaard door de coronamaatregelen. Museumpark Archeon is van 15 december 2020 t/m 19 mei 2021 en vanaf 19 december 2021 tot in elk geval 14 januari 2022 gesloten geweest i.v.m. de coronamaatregelen en de landelijke lockdown.

BEZOEK MET MUSEUMKAART

	2018	2019	2020	2021			
	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	0-12	12-18	18+
Jan	3.942	3.933	3.855	0	0	0	0
Feb	2.074	6.151	2.648	0	0	0	0
Mrt	3.031	2.715	725	0	0	0	0
Apr	5.761	8.400	0	0	0	0	0
Mei	11.521	7.860	2.945	4.828	2.007	102	2.719
Juni	5.451	7.335	6.426	6.180	2.456	89	3.635
Juli	7.717	7.147	12.358	9.942	3.973	226	5.743
Aug	14.080	14.438	12.643	16.952	6.743	529	9.680
Sept	4.976	4.381	5.218	5.148	1.927	103	3.118
Okt	8.526	5.798	6.699	6.368	2.440	155	3.773
Nov	1.987	3.485	3.409	3.497	1.485	40	1.972
Dec	7.243	8.059	1.521	1.834	747	24	1.063
Totaal	76.309	79.702	58.447	54.749	21.778	1.269	31.703

ARCHEOLOGIEHUIS BEZOEKERS

Archeologiehuis
Zuid-Holland

Jaar	Aantal
2012	38.152
2013	49.065
2014	49.547
2015	44.761
2016	59.284
2017	99.454
2018	94.630
2019	98.414
2020	68.238
2021	59.160

STATISTIEKEN

Er is in 2021 een totaal van 794 enquêtes afgenomen bij de bezoekers, welke in Survey Monkey zijn ingevoerd. Onderstaande cijfers zijn op basis van deze data en zijn exclusief bezoeken van schoolklassen.

In welk gezelschap bent u in Archeon?		
Antwoorden	Percentage	Aantal
Alleen	1,05%	8
Met partner	0%	0
Met gezin	89,66%	685
Met vrienden	4,97%	38
Met familie	0%	0
Anders, namelijk...	4,32%	33
Aantal ingevuld		764

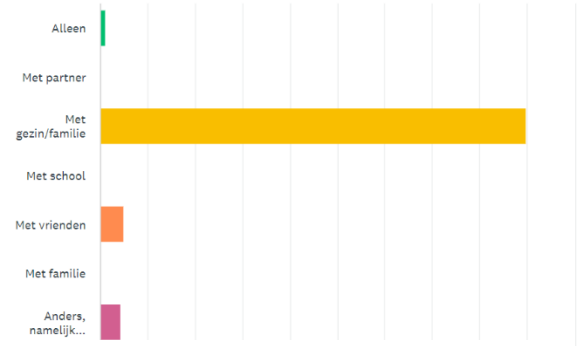

Hoe oud bent u en/of uw gezelschap?		
Antwoorden (meerkeuze)	Percentage	Aantal
0 - 14 jaar	70,60%	538
15 - 20 jaar	5,64%	43
21 - 30 jaar	9,71%	74
31 - 50 jaar	70,21%	535
51 - 64 jaar	17,72%	135
65+ jaar	17,72%	135
Aantal ingevuld		762

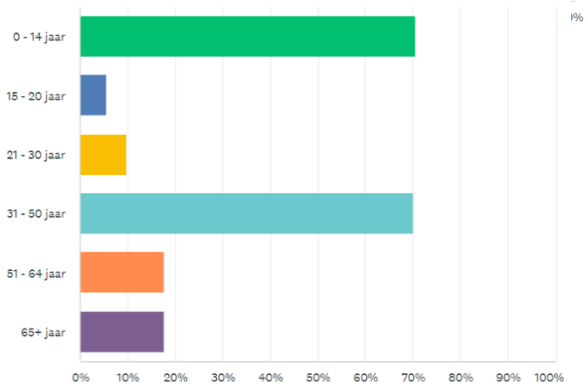

Waarom heeft u voor Archeon gekozen?		
Antwoorden (meerkeuze)	**Percentage**	**Aantal**
Interesse voor geschiedenis	64,01%	505
Interesse voor lokale geschiedenis	0%	0
Weersomstandigheden	7,71%	61
Onze kinderen wilden hier naartoe	29,53%	233
Kindvriendelijk	40,94%	323
We wilden het park aan anderen laten zien	9,38%	74
Anders, namelijk ...	15,72%	124
Aantal ingevuld		**789**

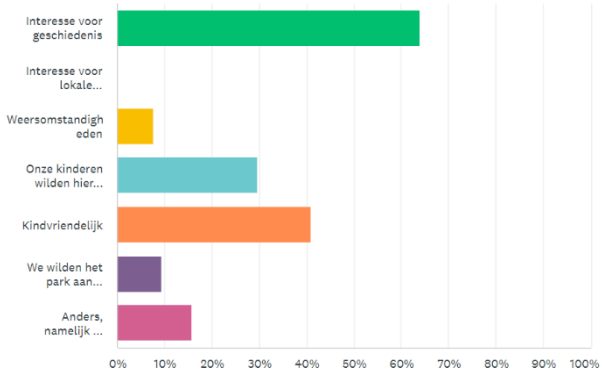

Hoelang duurde uw bezoek aan Archeon?		
Antwoorden	**Percentage**	**Aantal**
Ongeveer 1 uur	0,52%	4
1 - 2 uur	4,04%	31
3 - 4 uur	34,81%	267
Meer dan 4 uur	60,63%	455
Aantal ingevuld		**767**

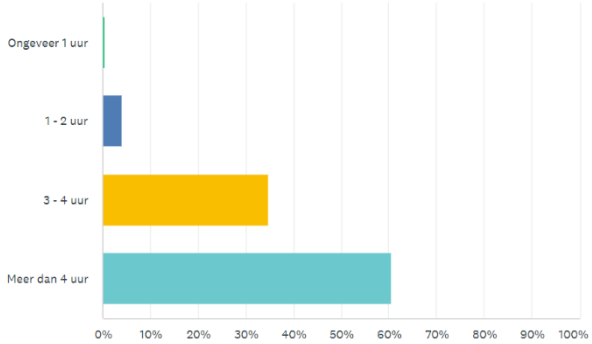

Hoe vaak heeft u Archeon al bezocht?		
Antwoorden	**Percentage**	**Aantal**
Dit is mijn eerste bezoek	43,27%	341
Ik heb Archeon al vaker bezocht.	56,73%	447
Aantal ingevuld		**788**

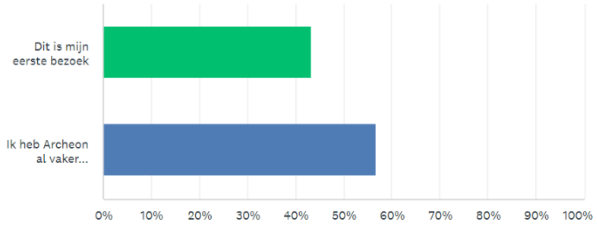

We vragen u de volgende onderdelen van uw dagje Archeon te beoordelen						
Antwoorden	**Onvol-doende**	**Vol-doende**	**Goed**	**N.v.t.**	**Gemid-deld**	**Aantal**
Algehele indruk	0,51%	8,05%	91,32%	0,13%	2,91	783
Gebouwen/reconstructies	0,13%	8,57%	91,18%	0,13%	2,91	782
Het dagprogramma	2,41%	19,82%	74,21%	3,56%	2,74	787
Archeotolken	1,03%	12,79%	69,25%	16,93%	2,82	774

Rondleidingen	1,16%	12,90%	47,10%	38,84%	2,75	775
Toegangsprijs	8,15%	34,78%	45,48%	11,59%	2,42	785
Demonstraties & activiteiten	3,30%	20,84%	73,06%	2,80%	2,72	787
Horecagelegenheden	3,18%	28,08%	55,65%	13,09%	2,60	787
Winkel	1,66%	28,81%	53,65%	15,88%	2,62	781
Informatie	1,15%	18,97%	77,56%	2,31%	2,78	780
Openingstijden	0,91%	13,43%	84,88%	0,78%	2,85	767
Algehele indruk	0,51%	8,05%	91,32%	0,13%	2,91	783
Aantal ingevuld						**789**

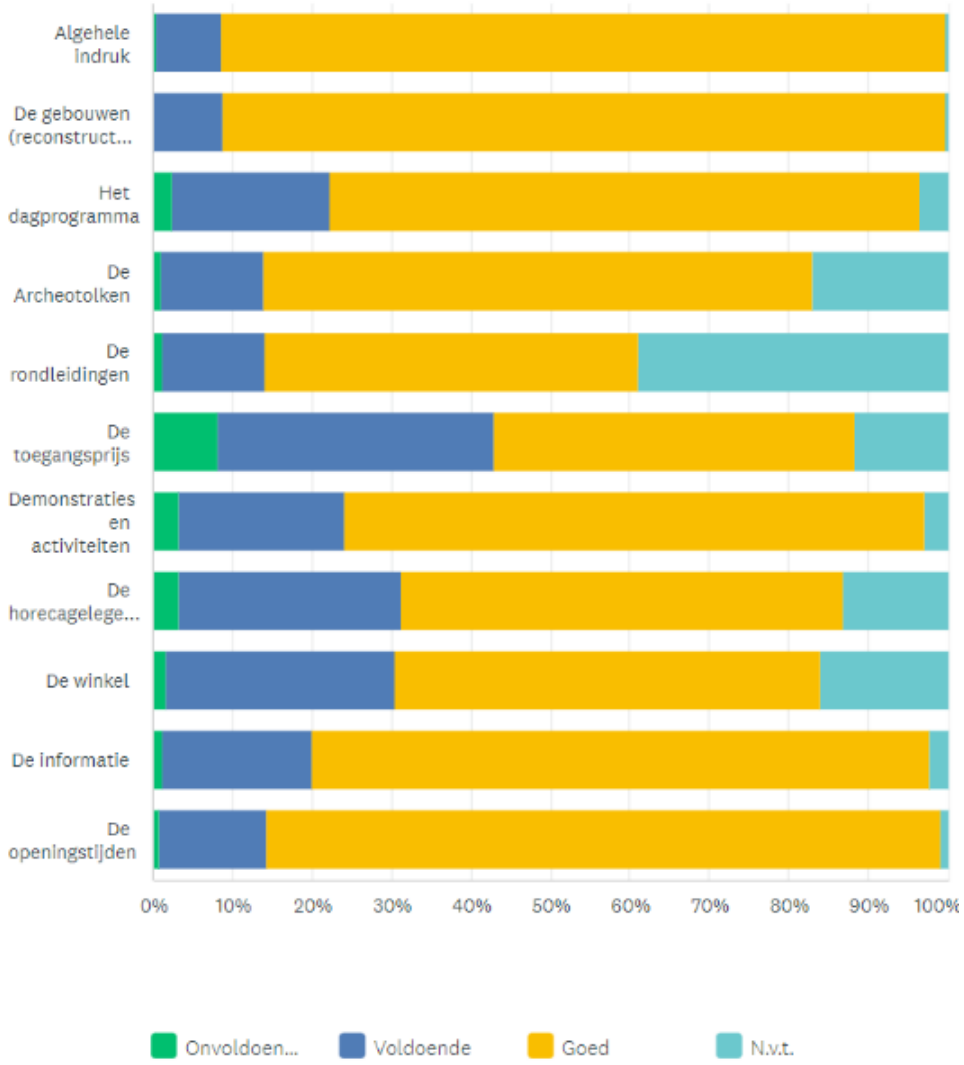

Wat vond u van uw dagje Archeon?		
Antwoorden	**Percentage**	**Aantal**
Beter dan verwacht	38,93%	297
Voldeed aan de verwachtingen	53,21%	406
Minder dan verwacht	5,37%	41

Ik wist niet wat ik moest verwachten	2,49%	19
Aantal ingevuld		**763**

Enkele waarnemingen op basis van deze gegevens zijn:

- Het grootste gedeelte van de respondenten bezocht Archeon in gezinsverband (89,66%).
- 70,21% van de respondenten gaf aan dat er in hun groep bezoekers tussen de 31-50 jaar aanwezig waren, en 70,60% was tussen de 0-14 jaar, wat strookt met het beeld van een kerngezin. Slechts 5,64% komt uit de jongerengroep van 15-20, dit is een daling van ongeveer 0,02% ten opzichte van vorig jaar. Er valt nog veel winst te behalen binnen de doelgroep van 15-20 jaar en 21-30 jaar.
- Men bezoekt Archeon hoofdzakelijk uit interesse voor geschiedenis (64,01%), maar ook omdat Archeon kindvriendelijk is (40,94%) en de kinderen van respondenten hiernaartoe willen (29,53%). Bezoekers winnen dus advies in bij hun kinderen over mogelijke dagjes uit.
- Meer dan de helft van de respondenten (56,73%) heeft Archeon al eerder bezocht. Men komt dus terug voor een gevarieerd aanbod.
- Mensen blijven over het algemeen langer dan vier uur in het park (60,63%). Mensen blijven relatief lang in het park – het grootste gedeelte komt niet slechts een uurtje langs (0,52%).
- De beoordelingen voor de verschillende aspecten van Archeon zijn ruim voldoende (2,7 op een schaal van 3 gemiddeld). Voor 53,21% voldeed hun bezoek aan de verwachtingen, en voor 38,93% was hun bezoek zelfs beter dan verwacht. Dit is ten opzichte van vorig jaar met ongeveer 0,62% gestegen, maar hier valt nog steeds winst te behalen.

EDUCATIE: DOELGROEP(EN) EN BEREIK

Van de geboekte schoolreizen komt 60% van het primair onderwijs, 38% van het voorgezet onderwijs en 2% van het hoger onderwijs.

Museumpark Archeon is van 15 december 2020 t/m 19 mei 2021 en vanaf 19 december 2021 tot in elk geval 14 januari 2022 gesloten geweest i.v.m. de coronamaatregelen en de landelijke lockdown. Onderstaande aantallen van 2021 hebben betrekking op de openingsperiode van 19 mei t/m 18 december. Hierdoor zijn de aantallen nog lager dan voor COVID-19 in 2019.

	Realisatie gem. 2017-2021	Realisatie 2021	Realisatie 2020	Realisatie 2019	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Leerlingen	39.226	26.868	9.074	54.803	54.894	50.490
Begeleiders	5.366	3.802	1.313	7.343	7.521	6.852
Totaal	**44.592**	**30.670**	**10.387**	**62.146**	**62.415**	**57.342**

CANON VAN NEDERLAND

De Canon van Nederland is een lijst van vijftig thema's die chronologisch een samenvatting geeft van de geschiedenis van Nederland ten behoeve van het geschiedenisonderwijs. In Museumpark Archeon komen onderstaande vensters aan bod:

- Trijntje*
- Hunebedden*
- De Romeinse Limes*
- Willibrord
- Karel de Grote*
- Hebban olla vogala
- Hanze

*Vier van onze zeven canonvensters zijn officieel verbonden aan het landelijke netwerk van canonmusea.

SCHOOLGEBONDEN ACTIVITEITEN

- Het aanbieden van digitale lespakketten (gratis downloads) voor het primair onderwijs.
- Het aanbieden van het schoolreisarrangement incl. paspoort (speurtocht).
- Het aanbieden van gratis downloadbare expeditie tochten voor het voortgezet onderwijs.
- Het aanbieden van Archeon in de klas.
- Het aanbieden van een winterschoolreis.
- Het aanbieden van de docentenpas met bijbehorende docentenmiddag ter voorbereiding/oriëntatie op het school bezoek.

NIET SCHOOLGEBONDEN ACTIVITEITEN

- Interactieve rondleidingen en activiteiten op het park.
- Thema weekenden en evenementen.
- Audiotour, Archeon Quest Game (app) en speurtochten.
- Lezingen.
- Tentoonstellingen.
- Informatieve artikelen publiceren op de website en social media.

EDUCATIEVE SAMENWERKINGSVERBANDEN

- Vereniging Vrienden van Archeon (VVvA) en AWN voor het organiseren van lezingen.
- Aangesloten bij de CANON van Nederland.
- Cultuurpalet: Speciaal schoolreisaanbod voor deelnemende basisscholen in de omgeving.
- Museumkids: Organiseren meerdere Museumkids weken per jaar waarbij het museumbezoek van kinderen wordt gestimuleerd.
- Maand van de Geschiedenis, jaarlijks in oktober.
- Nationale Archeologiedagen, jaarlijks een lang weekend in juni.
- Nationale Museumweek met de Museum Match Avond, jaarlijks in april.
- Nationale Romeinenweek, jaarlijks in mei.
- Bijenlandschap Groene Cirkels: een jaarlijks themaweekend in Museumpark Archeon met informatiemarkt en bijenspeurtocht.
- Samenwerking met IJSTIJD! van de KNSB in de winterperiode op de ijsbaan. Dit om de sport en het schaatsen onder de (school)kinderen te promoten en aan te bieden.
- Uitgeverijen en schrijvers van kinderboeken; dit profileert het museum als plek waar kinderen spelenderwijs leren over archeologie, geschiedenis en mythologie. Specifiek:
    - Uitgeverij Gottmer en schrijver John Flannagan met zijn series 'De Grijze Jager' en 'Broederband'. Jaarlijks wordt er in Museumpark Archeon een themadag georganiseerd voor de fans (in 2021 kon deze i.v.m. de coronamaatregelen helaas niet doorgaan).
    - Het collectief: de Schrijvers van de Ronde Tafel. Jaarlijks evenement waarbij het collectief voorleest uit eigen werk. Tevens wordt dat weekend de Archeon Thea Beckmanprijs, de prijs voor het beste historische jeugdboek, uitgereikt.

ACTIVITEITEN

EVENEMENTEN

Museumpark Archeon heeft als doelstelling een divers aanbod te realiseren, waaronder o.a. jaarlijks een grootschalig evenement voor diverse doelgroepen, een Romeins Festival en vier tot acht themaweekeinden. 2021 had wederom een gevarieerd aantal onderwerpen op de planning staan, door de coronamaatregelen zijn alle grotere evenementen afgelast of aangepast. Themaweken en -weekeinden

door de Archeon afdelingen zelf georganiseerd konden wel doorgang vinden. Museumpark Archeon was t/m 19 mei gesloten i.v.m. de coronamaatregelen.

Datum	Evenement
19 t/m 25 april	Online Nationale Museumweek
23 & 24 mei	Pinksteren met Vroege Vogel opening
13 juni	Juniorensymfonieorkestenspektakel
18 t/m 20 juni	Nationale Archeologiedagen
19 & 20 juni	Sint Jan viering
26 & 27 juni	Prehistorisch weekend
2 juli t/m 30 dec.	Tentoonstelling 'Oude botten, nieuwe verhalen'
8 juli	Opening Canon van Nederland
10 t/m 25 juli	Middeleeuwse weken
31 juli t/m 15 aug.	Romeinse weken
4 augustus	Romeinen bezoeken WKZ Utrecht
16 t/m 27 aug.	Prehistorische week
28 & 29 augustus	De Vikingen komen
4 & 5 september	Spelletjes weekend
10 september	Opening Via Albaniana
11 & 12 september	Native Americans / Dutch Indian Friends
18 september	Uitreiking Archeon Thea Beckmanprijs
18 & 19 september	Schrijvers van de Ronde Tafel
2 & 3 oktober	Archeon Culinair
9 oktober	Theaterdiner de Gebroken Pijl
16 t/m 31 okt.	Herfstvakantie volop activiteiten en de Museumkidsweek
23 & 24 oktober	Smeedweekend
20, 21, 27 & 28 nov. en 4 & 5 dec.	Stad van Sinterklaas
11, 12 en 18 dec.	IJsbaan
11, 12 en 18 dec.	Vier de Winter met volop activiteiten
18 dec. 2021 t/m 20 maart 2022	Tentoonstelling Napoleon in het Romeinse badhuis

UITGELICHT: JUNIORENSYMFONIEORKESTENSPEKTAKEL

Datum: 13 juni
Totaal aantal bezoekers: 1.806

Op zondag 13 juni werd in Museumpark Archeon in Alpen aan den Rijn voor de zevende keer het Junioren Symfonieorkesten Spektakel gehouden. Maar liefst 400 kinderen in de leeftijd tot 14 jaar uit alle hoeken van Nederland zullen zich dit jaar aan de poort melden. Veel orkesten komen ook al voor de zevende keer. De orkesten treden op verschillende tijden en plekken op in Archeon. Uiteraard is ook er gedurende de dag voor alle muzikantjes en het meegekomen publiek genoeg te beleven.

UITGELICHT: ROMEINSE WEKEN

Datum: 31 juli t/m 15 augustus
Totaal aantal bezoekers: 24.937

Jaarlijks is er een groots Romeins Festival in Archeon. Dit jaar voor de 22e keer, maar i.v.m. de coronamaatregelen op een wat kleinere schaal: de Romeinse weken. Romeinse legionairs sloegen hun kamp op, zij werden vergezeld door ambachtslieden, dames, slaven en kinderen. In het kampement werd de tijd van toen herleefd. Men kon er luisteren naar de verhalen en de demonstraties bewonderen.

Bezoekers konden ook zelf ervaren hoe het is om een Romein te zijn, o.a. door zich te laten training in het Romeins leger. Tijdens de Romeinse weken waren er op zaterdag en zondag speedlezingen over interessante Romeinse onderwerpen. Deze speedlezingen werden georganiseerd door de Vereniging Vrienden van Archeon.

UITGELICHT: DE VIKINGEN KOMEN

Datum: 28 & 29 augustus
Totaal aantal bezoekers: 3.968

In het weekend van 28 en 29 augustus kwamen de Vikingen voor de 23e keer naar Archeon. Er waren tal van kraampjes die alles verkochten van sieraden tot kleding, wapentuig tot speelgoed. De Vikingen vertellen graag over het dagelijks leven in de vroege middeleeuwen. Ook gaven zij een demonstratie van de verschillende wapens en kledij die door de Vikingen werden gebruikt en gedragen.

UITGELICHT: NATIVE AMERICANS / DUTCH INDIAN FRIENDS

Datum: 11 & 12 september
Totaal aantal bezoekers: 2.366

Op 11 en 12 september liet de groep Dutch Indian Friends een Western kampement zien! Zij lieten uit deze periode niet alleen de bekende tipi's zien in verschillende grootte, maar ook diverse andere onderkomens van de Native Americans, zoals de zogenoemde Trapper's / Mountainman's. De Native Americans gaven gedurende de dag demonstraties met o.a. vuur maken, mes en bijl gooien, boogschieten en koken. Ook lieten de dames verschillende handwerken zien met o.a. 'beadwork'.

UITGELICHT: UITREIKING ARCHEON THEA BECKMANPRIJS

Datum: 18 september
Totaal aantal bezoekers: 1.019

Op 18 en 19 september waren de Schrijvers van de Ronde Tafel, collectief van vijftien schrijvers van historische kinderboeken, in Museumpark Archeon. Er werd een boekenmarkt georganiseerd, de schrijvers lazen voor uit eigen werk en zetten hun handtekeningen in hun boeken.

Op 18 september was tevens de uitreiking van de Archeon Thea Beckmanprijs, de prijs voor het beste historische jeugdboek die jaarlijks wordt uitgereikt in het derde weekend van september in Archeon. De jury heeft besloten de Archeon Thea Beckmanprijs 2021 toe te kennen aan *IJzerkop* van Jean-Claude van Rijckeghem. Naast de volwassen jury is er ook een Jonge Beckmanjury. Deze reikt De Jonge Beckman uit, de prijs voor het beste historische jeugdboek volgens de lezers zelf. Een panel van enthousiaste kinderen leest de shortlist en maakt daaruit een eigen keuze voor de winnaar. De Jonge Beckman jury heeft tevens Jean-Claude van Rijckeghem met zijn prachtige boek *IJzerkop* bekroond tot winnaar.

UITGELICHT: ARCHEON CULINAIR

Datum: 2 & 3 oktober
Totaal aantal bezoekers: 1.256

Pierre Wind was beide dagen in de weer met hapjes uit de prehistorie, Romeinse gerechten voor jong en oud, tot het middeleeuwse braadstuk. Bezoekers konden met de Proeverijkaart allerlei hapjes proeven. In Archeon zijn de jager-verzamelaars bezig met het braden van een wild zwijn. Proef de oervis in kuil bij de jager-verzamelaars en bak je eigen brood op een stok bij de eerste boeren. In de Romeinse tijd werden op straat hapjes bereid. Proef de heerlijke culinaire hoogstandjes die de Romeinen naar ons land brachten. In de middeleeuwen is de dagelijkse kost een stoofpotje of pap, aangevuld met vers brood van de bakker en natuurlijk bier uit het minderbroederklooster! Maar de gegoede burgerij wil wat meer luxe, zij eten het liefst een diner met meerdere gangen, waarbij het bijna net zo belangrijk is dat het eten er duur uitziet als dat het lekker smaakt!

UITGELICHT: THEATERDINER

Datum: 9 oktober
Totaal aantal bezoekers: 96

Na het succes van vorig jaar was er ook dit jaar het theaterdiner: genieten van een middeleeuwse avond vol zang, theater, dans en een middeleeuws gevecht. Het middeleeuws Klooster werd omgetoverd tot een ware middeleeuwse Herberg: De Gebroken Pijl. Daar gingen bezoekers terug naar het jaar 1351 om als middeleeuwse gast te dineren. Het idee was om dit meerdere malen per jaar te organiseren.
De herberg wordt gerund door Herbergier Antonius en zijn zus Cecilia. Bezoekers kijken mee hoe zij omgaan met Middeleeuwse problemen zoals de oorlog die woedt tussen de Hoeken en Kabeljauwen. Maar ook meer alledaagse problemen zoals de liefde, ambities, tweestrijd en een ongenode gast. Tussendoor worden de bezoekers natuurlijk niet vergeten. Samen met hun meiden worden de bezoekers van alle gemakken worden voorzien. Rondlopend met kannen wijn, bier of water zullen zij graag uw bekers vullen. Daarnaast zullen er grote schalen met eten verschijnen op tafel.

UITGELICHT: STAD VAN SINTERKLAAS

Datum: 20, 21, 27 en 28 november en 4 en 5 december
Totaal aantal bezoekers: 6.036

Jaarlijks logeert Sinterklaas in het huis van de middeleeuwse pottenkoopman in de Stad van Sint. De pieten logeren in een grote pietenslaapkamer. De inpakpiet, de paardenpiet, de ezelpiet en de timmerpiet, ze zijn er allemaal. In de pietenhuisjes konden de kinderen opdrachten doen, zoals pakjes gooien, knutselen, pakjes schieten met pijl en boog, schrijven met een veer enz. Zo behaalden zij hun eigen Pietendiploma! En natuurlijk het bezoek van Sinterklaas op het programma.
Ook was er een tentoonstelling over 'Het verhaal van Nicolaas'. "Wie komt er alle jaren...", zingen we, maar wie is dat eigenlijk? Eeuwen geleden werd hij geboren in een Turks stadje en het was direct duidelijk dat dit een hele bijzondere jongen was. Kom alles te weten over deze wonderdoener en redder in nood. Hij is een Sint en hij heet Nicolaas; nu noemen we hem kortweg Sinterklaas.

LEZINGEN

In 2021 zijn er door de VVvA wederom interessante lezingen georganiseerd in o.a. het auditorium van het Archeologiehuis Zuid-Holland. Naast de lezingen in dit overzicht zijn er bij de verschillende openingen aanvullende lezingen geweest. De doelstelling voor beleidsperiode 2021-2024 is om maandelijks een lezing te faciliteren. Ondanks de coronamaatregelen konden toch nog een mooi aantal (online) lezingen gegeven worden, waar nodig met gepaste maatregelen.

Datum	Titel	Spreker	Organisator
06-01-2021	Leren van het Landschap	Drs. Menne Kosian	VVvA
10-03-2021	Varen op de Romeinse Rijn en Noordzee & The best of the Tom's Wall Walk	Tom Hazenberg	VVvA
10-05-2021	Een exclusieve virtuele toer door het RMO – Lara Weiss vertelt over de collectie Egypte	Dr. Lara Weiss	VVvA / RMO
12-05-2021	Romeinen in Medel. Over Bataven, Friezen en Romeinen in de Betuwe	Dr. Henk van der Velde	VVvA
02-06-2021	Baden in luxe in een Romeinse provinciestad. De Centrale Thermen in Pompeii	Dr. Nathalie de Haan	VVvA
18-08-2021	Nieuwe inzichten in de prehistorie van de Betuwe	Dr. Peter van den Broeke	VVvA
01-09-2021	Van depot naar museum Huis van Hilde	Drs. Anouk Veldman	VVvA
06-10-2021	Wee de overwonnen	Drs. Alexander van de Bunt	VVvA
03-11-2021	Van Rotta tot Roffa	Dr. Maaike Sier	VVvA

EXPOSITIES

Museumpark Archeon heeft tot doel gesteld om jaarlijks ten minste één wisseltentoonstelling te realiseren in het Archeologiehuis Zuid-Holland en een wintertentoonstelling in het Romeinse badhuis.

TENTOONSTELLINGEN IN HET ARCHEOLOGIEHUIS ZUID-HOLLAND

OUDE BOTTEN, NIEUWE VERHALEN

Juni t/m december 2021 op de eerste verdieping van Archeologiehuis Zuid-Holland.
'Oude botten, nieuwe verhalen' gaat over wetenschappelijk onderzoek naar archeologisch skeletmateriaal. Dit onderzoek, dat osteoarcheologie wordt genoemd, kan waardevolle informatie geven over het leven in Zuid-Holland in vroeger tijden. De provincie en verschillende Zuid-Hollandse gemeenten hebben in de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in dergelijk onderzoek. In de tentoonstelling worden skeletvondsten getoond en wordt toegelicht wat deskundigen daar met gebruikmaking van moderne technieken over te weten zijn gekomen.

TENTOONSTELLINGEN IN HET PARK

RESTAURATIE VAN DE ZWAMMERDAMSCHEPEN

Het hele jaar door in de Zwammerdam Restauratiewerf.

In de restauratiewerf volgt de bezoeker de restauratie van de zes Romeinse Zwammerdamschepen op de voet. In de restauratiewerf is ook een mooie tentoonstelling over de Zwammerdamschepen, de Romeinse limes en de restauratie.

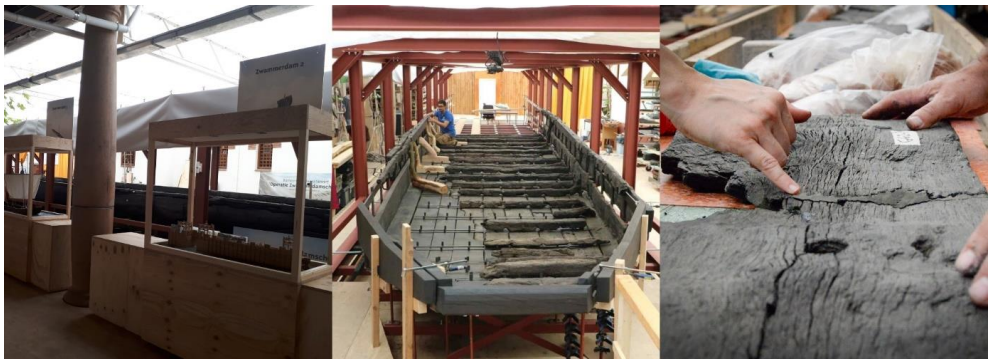

TENTOONSTELLING 'VIA ALBANIANA'

Geopend op 10 september 2021 in de Romeinse tijd.

Met eigen handen en op authentieke wijze aangelegde Romeinse weg, Via Albaniana. De weg werd door Romeinen ruim 2.000 jaar geleden gelegd van Katwijck naar Berg en Dal. De weg was ruim 275 km lang en werd gebruikt om snel van de ene naar de andere kant van het Rijk te reizen en via koeriers, de zogenaamde Cursus publicus konden berichten worden verstuurd waardoor iedereen snel op de hoogte was van het laatste nieuws. In ons park is Via Albaniana als reconstructie te bekijken. Via Albaniana is hier ruim 22 meter lang. Aan het begin van Via Albaniana is een replica van de beroemde mijlpaal nabij forum Hadriani tentoongesteld.
Er is naast de weg en de mijlpaal ook nog een bijbehorende tentoonstelling te bewonderen. In deze tentoonstelling kan je lezen over de aanleg van de Romeinse wegen in Nederland en Europa en waar deze wegen zoal voor werden gebruikt. Deze Valkenburgse wegpaal laat zien dat er gewerkt werd volgens een gestroomlijnd systeem. Deze gevonden paal is gekapt rond 124 na Christus. Het eikenhout is mogelijk afkomstig uit een speciaal aangelegd kweekbos in het Duitse Rijnland.
Via Albaniana en de bijbehorende tentoonstelling is een uniek geschenk van de VVvA in het kader van hun 25-jarig jubileum.

TENTOONSTELLING 'HET VERHAAL VAN NICOLAAS'

20 november t/m 5 december 2021 in het Romeinse badhuis.

Tijdens de Stad van Sinterklaas was de tentoonstelling 'Het verhaal van Nicolaas', over de afkomst van Sinterklaas te bewonderen in het Romeinse badhuis.

"Wie komt er alle jaren...", zingen we, maar wie is dat eigenlijk? Eeuwen geleden werd hij geboren in een Turks stadje en het was direct duidelijk dat dit een hele bijzondere jongen was. Kom alles te weten over deze wonderdoener en redder in nood. Hij is een Sint en hij heet Nicolaas, tegenwoordig noemen we hem kortweg Sinterklaas.

TENTOONSTELING 'NAPOLEON. LANG LEVE DE KEIZER'

18 december 2021 t/m 20 maart 2022 in het Romeinse badhuis.
Vanaf 19 december 2021 tot in elk geval 14 januari 2022 gesloten i.v.m. landelijke lockdown.

Archeon sluit het Napoleonjaar 2021 af met een grote tentoonstelling over het leven en de betekenis van deze bijzondere man. Tot op de dag van nu is zijn werk van belang. In zijn eigen tijd kwam hij precies op

het goede moment op de juiste plaats. De tijd van adel was voorbij, maar de tijd van revolutie ook. In vele oorlogen was Napoleon een strateeg zonder gelijke. Hij wist harten te veroveren. Toen, maar zelfs nog nu.

PRESENTATIE

Drietalige teksten
In 2021 is er verder gewerkt aan het vertalen van alle teksten van het Nederlands naar het Duits en Engels. Gesproken teksten zijn nu ook drietalig en de filmbeelden zijn voorzien van een Engelse ondertiteling.

Digitalisering
Digitalisering van de collectie. Het prins Bernhard Cultuur Fonds Zuid-Holland verleent subsidie voor het digitaliseren van de erfgoed collectie. Er is deelgenomen aan de cursus digitalisering van het Erfgoedhuis Zuid-Holland en de aanvraag van de cofinanciering door het Pr. Bernhard Fonds is gehonoreerd. Samen met de vrijwilligers van de VVvA zal er aan dit project gewerkt worden en ook en zeer nauwe samenwerking met het Provinciaal Archeologisch Depot Zuid-Holland.

Ook in 2021 is er hard gewerkt aan het digitaliseren en archiveren van de collectie in een online-omgeving, zodat dit niet verloren gaat en hier vanaf verschillende apparaten aan gewerkt kan worden. Op de website van Archeologiehuis Zuid-Holland is een collectiepagina gemaakt waar bijna de gehele collectie van Archeologiehuis Zuid-Holland en het Romeins Museum in beeld en tekst op staat.

MARKETING & COMMUNICATIE

Er is voor Museumpark Archeon veel uitgevoerd op het gebied van marketing en communicatie. Er loopt altijd promotie via sociale media, en activiteiten van Museumpark Archeon worden regelmatig opgepakt in de lokale pers. Daarnaast wordt er meegedaan aan een hoeveelheid (ticket)acties. Museumpark Archeon is meermaals genomineerd geweest voor diverse prijzen zoals de Museum Kidsproof Award en het leukste uitje van Zuid-Holland (ANWB).

ONLINE BEREIK EN INTERACTIE

	2021	2020
www.archeon.nl	321.747	245.294
www.archeologiehuiszuidholland.nl	5.261	3.319
Emailnieuwsbrief	33.124	32.666
Facebook (Archeon)	9.728	8.924
Facebook (Archeologiehuis)	565	440
Twitter	3.439	3.427
LinkedIn	656	505
Instagram	4.202	3.037
Google Mijn Bedrijf (weergave gem. p.m.)	417.000	488.000
YouTube	324	212
Vimeo	0	0 (nieuw: eind dec.)

Per platform is een doelstelling en/of doelgroep vastgesteld:

- Voor de website www.archeon.nl zijn trefwoorden gedefinieerd: oriënterend, wervend, informerend, beeldend en praktisch.
- Voor de website www.archeologiehuiszuidholland.nl zijn drie trefwoorden gedefinieerd: educatief, informerend, praktisch.
- De (ca. 20) emailnieuwsbrieven per jaar gaan naar drie verschillende doelgroepen: kinderen en volwassenen (met interesse in de gebeurtenissen op het park), volwassenen met interesse in onderwijs (docenten, schooldirectie, touroperators, ouders die schoolreizen boeken) en zakelijke relaties met interesse in het organiseren van events.
- Facebook Archeon: brede benadering met specifieke aandacht voor jonge gezinnen (moeders). Korte berichten met veel beeld en video ter aankondiging en verslaggeving van evenementen en activiteiten, nieuwsitems en ontwikkelingen binnen Museumpark Archeon.
- Facebook Archeologiehuis: brede benadering met specifieke aandacht voor volwassenen (vakgenoten) met interesse in geschiedenis.
- Twitter: vakgenoten, internationale museumsector, pers en media. Door de teruglopende populariteit van Twitter wordt een beperkte groei verwacht.
- LinkedIn: vakgenoten, internationale museumsector, pers en media. Doel is om dit kanaal actiever te gebruiken en meer berichten over evenementen, activiteiten en ontwikkelingen van Museumpark Archeon te plaatsen.
- Instagram: brede benadering met specifieke aandacht voor jongeren. Korte berichten met hashtags en vooral foto en videomateriaal ter aankondiging en verslaggeving van evenementen en activiteiten in Museumpark Archeon.
- Google Mijn Bedrijf gebruiken voor het vergroten van de vindbaarheid op zoekmachines, door Google Mijn Bedrijf te optimaliseren, reviews meer te beantwoorden, foto's te plaatsen en berichten te posten.
- Op het eigen YouTube kanaal filmmateriaal uit het park, televisie-uitzendingen en ander videomateriaal blijven plaatsen.
- In 2021 is het Vimeo kanaal uitgebreid met bestaand materiaal van ons YouTube kanaal en nieuw filmmateriaal uit het park, televisie-uitzendingen en ander videomateriaal. Dit kanaal wordt vooral gebruikt om video's op de website te plaatsen.

MEDIA-AANDACHT

De media-aandacht was in 2021 wederom groot. Hieronder een overzicht van enkele media hoogtepunten:

- **Top tien DagjeWeg.nl**
  Museumpark Archeon heeft de negende plaats in de top tien van populairste uitstapjes van Zuid-Holland behaald. De top tien is uitgeroepen door DagjeWeg.nl, waar zo'n 7500 uitstapjes te vinden zijn.

- **ANWB Brons Leukste uitje van Zuid-Holland**
  Jaarlijks organiseert de ANWB het leukste uitje van Nederland. Voor de provincie Zuid-Holland heeft Archeon de bronzen award in de wacht gesleept.

Leukste uitje van Zuid-Holland
GENOMINEERD
ANWB 2021

- **Opening Canon van Nederland in Museumpark Archeon**
  Donderdagmiddag 8 juli is de Canon van Nederland geopend in Museumpark Archeon en is De Romeinse Limes van Museumpark Archeon officieel aangesloten bij het netwerk van de Canon van Nederland.

  Het programma werd geopend door Jack Veldman, directeur Museumpark Archeon. Aansluitend gaf Tom Hazenberg, archeoloog en curator Zwammerdamschepen, een

presentatie over de Limes, de Zwammerdamschepen en de restauratie hiervan die plaatsvindt in de restauratiewerf. Daarna volgde een optreden van zangeres Judith Nijland en haar jazz liederen in Latijn.

Tot slot vond de officiële aansluitingshandeling bij het Canon van Nederland netwerk plaats door wethouder Kees van Velzen en Teus Eenkhoorn van het Nederlands Openluchtmuseum, initiatiefnemer van het netwerk.

- **Opening Via Albaniana**
  In Museumpark Archeon vond op vrijdag 10 september tussen 15.00 en 17.00 uur de opening plaats van de unieke Romeinse weg, de Via Albaniana, en de bijbehorende nieuwe tentoonstelling over de aanleg van Romeinse wegen in Nederland en in Europa.

Foto v.l.n.r. dhr. Leo van Sister, mw. Liesbeth Spies, dhr. Jack Veldman, mw. Willy de Zoete, dhr. Giorgio Novello

Jack en Monique Veldman (directieleden van het museumpark) ontvingen vele gasten bij de openstelling van de Romeinse weg Via Albaniana. Deze openstelling vond plaats dankzij de jubilerende vereniging "Vrienden van Archeon". Jack Veldman sprak lovende woorden over de goede samenwerking en helpende handen van de Vereniging Vrienden van Archeon. Deze vereniging onder de bezielende leiding van de voorzitter Leo van Sister met haar ruim 400 vrijwilligers legden deze weg aan ter gelegenheid van het 25 jarig jubileum. Een weg aangelegd volgens de standaardprincipes die de Romeinen 2000 jaar geleden hanteerden. De hoofdrol is daarbij weggelegd voor lagen grind en kiezels met speciale wegpalen. De aanleg is nu zeker bijzonder te noemen gezien de huidige opgravingen in Alphen aan den Rijn, waar inmiddels een aantal wegpalen zijn gevonden. Het geschenk is juist nu een welkome aanvulling voor het museumpark omdat dit een aansluiting vormt op de Neder-Germaanse Limes, dat inmiddels het predicaat heeft verkregen van Unesco Werelderfgoed. Ook Alphen aan den Rijn met Museumpark Archeon maakt hier deel van uit.
Onder de prominenten die de openingsceremonie met een aantal legionairs tot een waar feest maakten zagen we Mevrouw Willy de Zoete, gedeputeerde Provincie Zuid Holland (portefeuille Cultuur), Mevrouw Liesbeth Spies burgemeester van Alphen aan den Rijn, Wethouder Kees van Velzen, de heer Giorgio Novello ambassadeur van Italië en Mevrouw Paola Anna Cordone cultureel attaché van Italië in Nederland.

Voorafgaande aan de opening hield Herman Pleij een boeiende lezing.

Foto v.l.n.r.: mw. Monique Veldman, dhr. Kees van Velzen, dhr. Herman Pleij

Tijdens de receptie met bijzondere wijnen en hapjes uit Toscane (geleverd door Patty's Wijnen uit Alphen aan den Rijn van Agriturismo Diacceroni).
Mw. Willy de Zoete: 'Cultuur kan niet zonder vrijwilligers, daarom ben ik blij de vereniging en Archeon hiermee te mogen feliciteren. Zij maken van de geschiedenis een beleving'.
Mw. Liesbeth Spies: 'Een mooie opmaat naar het Limesjaar 2022 met ongetwijfeld nog veel hoogtepunten'.
Dhr. Giorgio Novello: 'Ik ben heel dankbaar voor de uitnodiging om de opening bij te wonen van de Via Albaniana in het prachtige Museumpark Archeon. De opening van de Via Albaniana betekent voor mij geschiedenis, cultuur, bouwkundig vernuft, maar heeft ook een grote menselijke betekenis: we worden allemaal geroepen om samen te werken over de grenzen heen. Om verbindt, véél en véél meer is dan wat ons verdeelt.'

Foto v.l.n.r. mw. Paola Anna Cordone, mw. Bianca Novello, dhr. Tom Hazenberg, dhr. Giorgo Novello, dhr. Kees van Velzen, mw. Monique Veldman

Cultuur

Unieke Romeinse weg Via Albaniana in Archeon feestelijk geopend

Door • Alphens.nl • zaterdag 11 september 2021 om 17:52

Hoog bezoek in Museumpark Archeon vrijdagmiddag. Ter gelegenheid van de opening van de speciale Romeinse weg Via Albaniana, waren de Italiaanse ambassadeur Giorgio Novello en cultureel attaché Paola Anna Cordone aanwezig in het museumpark.

- 25 jaar Vrienden van Archeon
  De vereniging Vrienden van Archeon (VVvA) bestaat dit jaar 25 jaar en is een bloeiende vereniging van ruim 400 leden, waarvan bijna de helft als vrijwilliger actief is in Museumpark Archeon als archeotolk, gids, broeder, bijenhouder, boogschutter, of actief in de groengroep en bouwgroep, of werk verricht voor de vereniging zelf. Museumpark Archeon is een van de bijzonderste openluchtparken van Europa.
  Als Vrienden Museumpark Archeon ondersteunen wij het park daarom met vrijwilligerswerk, donaties, legaten en enthousiasme. Wat we er voor terugkrijgen is een plek waar we onze passie voor geschiedenis en archeologie kwijt kunnen en tegelijk het behoud van dit cultureel erfgoed.

  De VVvA biedt in het kader van haar jubileum een uniek geschenk aan Museumpark Archeon, de met eigen handen en op authentieke wijze aangelegde Romeinse weg van ruim 22 meter, de Via Albaniana. Een grote groep vrijwilligers legde deze samen met medewerkers van Museumpark Archeon op de traditionele wijze aan zoals de Romeinen dat circa 2.000 jaar geleden ook deden.
  Romeinse wegen werden volgens standaard principes aangelegd, waardoor zij snel konden worden gebouwd. Vaak wordt gedacht dat Romeinse wegen altijd bekleed werden met grote platte dekstenen, maar de meeste wegen in het Romeinse Rijk bestonden uit lokaal gewonnen dikke lagen grind en kiezel. Ook in Nederland is dat het geval.
  Een replica van de beroemde mijlpaal nabij forum Hadriani, gevonden bij Voorburg, en de tentoonstelling maken het geheel compleet.

- **Archeon Thea Beckmanprijs**
  Zaterdag 18 september werd in de Romeinse Herberg van Archeon voor de 17e keer de Archeon Thea Beckmanprijs en Jonge Beckmanprijs uitgereikt door wethouder Gert-Jan Schotanus, de voorzitter van de jury Hubert Slings en Archeon directeur Monique Veldman.
  Voor de toekenning van de Archeon Thea Beckmanprijs zoekt de jury elk jaar naar goed geschreven verhalen die een overtuigende historische insteek hebben. Als jury constateren we met genoegen dat we niet de enigen zijn die schrijfkwaliteit op waarde weten te schatten.
  Naast de volwassen jury is er ook een kinderjury, bestaande uit 12 enthousiaste lezers onder begeleiding van schrijfster Marte Jongbloed. De kinderjury heeft op zaterdag 4 september een supergeheime vergadering gehad in de bibliotheek in het Eemhuis te Amersfoort waar zij de gelezen boeken hebben besproken en hun Jonge Beckman winnaar hebben gekozen, de prijs voor het beste historische jeugdboek volgens de lezers zelf. De winnaar van de Jonge Beckman ontvangt € 500,-.

  De winnaar is een boek dat de jury beschouwt als de eerste onder zijns gelijken in deze competitie. Een boek dat erin slaagt om jongeren mee te nemen naar vroeger waar het nog normaal was dat andere mensen beslissingen namen over jouw leven als meisje/vrouw.
  De jury heeft besloten de Thea Beckmanprijs 2021 toe te kennen aan *IJzerkop* van Jean-Claude van Rijckeghem. De 12 juryleden van de Jonge Beckmanprijs hebben ook Jean-Claude van Rijckeghem met zijn boek 'IJzerkop' bekroond tot winnaar van de Archeon Jonge Beckmanprijs 2021.

2021. De jury van de Jonge Beckman was ook onder de indruk van het boek van Rob Ruggenberg en geven zijn boek 'Offerkind' een eervolle vermelding van de Jonge Beckma 2021.

TV

Liedjes met een boodschap

Prachtige kleding, mooie decors en goede dansers en danseressen. De vier finalisten van het Junior Songfestival laten zaterdag stuk voor stuk spectaculaire acts zien. Maar ze willen ook een boodschap overbrengen met hun liedje. Door Janine de Wit

Van links naar rechts en van boven naar beneden: Priscilla, Loïs, Lyowa, Ayana, Angelina, Faye, Cedar, Jade, Saline, Mirre

Foto Cherie Aldenkes

Ayana (14) met *Mata Sugu Aō Ne*
'De titel van mijn liedje betekent in het Japans: "Ik hoop je snel weer te zien." Het gaat over mijn familie daar. Door corona kon ik er lang niet naartoe. Dat is heel moeilijk. Ik wil laten horen dat je niet alleen bent als je zoiets meemaakt.'

Priscilla (12) met *Be Alright*
'Mijn nummer is vrolijk en ik word er zelf heel blij van. Ik hoop dat anderen dat ook worden. Ik zing dat het altijd goed komt als er iets is gebeurd wat niet leuk is. Ik vind het belangrijk dat mensen dat weten.'

Lyowa (14), Jade (12) en Loïs (12) van Stone met *A Million Little Things*
'Wij willen duidelijk maken dat je in coronatijd moet genieten van kleine dingen. Even knuffelen met je opa en oma bijvoorbeeld.'

Cedar (13), Faye (13), Mirre (13), Angelina (13) en Saline (12) van Melody met *Niet Wat Vriendes Doen*
'Ons nummer gaat over een jongen die we allemaal leuk vinden. We willen laten horen dat je bij zoiets altijd voor elkaar moet kiezen. Dat doen wij ook. Maar we hebben het wel vaak over jongens hoor.'

i De finale van het Junior Songfestival is zaterdag 25 september om 19.20 uur te zien op NPO 3. Op *www.kidsweek.nl/jsf* lees je uitgebreide interviews met de finalisten

BOEKEN

'Leeftijd is bij lezen niet belangrijk'

Elk jaar wordt de Thea Beckmanprijs uitgereikt aan het beste historische jeugdboek. Tegelijk kiest een kinderjury een eigen prijs: de Jonge Beckman. Talischa en Eline (allebei 11) waren dit jaar jurylid en reikten de prijs afgelopen zaterdag uit in Archeon. Tekst en foto Annemarie Terhell

De Jonge Beckman is een wisselprijs. Het ene jaar gaat-ie naar het beste historische boek in de leeftijdsgroep 6-12 jaar, het andere jaar naar de groep 12-15 jaar. Dit jaar waren de oudere lezers aan de beurt. Er waren vijf boeken genomineerd, een flinke stapel van in totaal 1461 bladzijden. Talischa en Eline zitten nog in groep 8, maar waren wel jurylid. 'Je leeftijd is niet belangrijk', legt Talischa uit. 'Het gaat erom dat je lezen leuk vindt. En ik vind boeken voor oudere kinderen veel spannender.' Eline: 'Ik was vorig jaar ook al jurylid en vond dat zo leuk dat ik nog een keer wilde.'

Favoriet

Tijdens een geheime vergadering koos jury *IJzerkop* van Jean-Claude van Rijckeghem (Querido, 15+) als winnaar. Het is een spannend verhaal over een meisje dat - verkleed als man - soldaat wordt in het leger van Napoleon. Het was ook Talischa's favoriet. 'Veel boeken hebben een man in de hoofdrol, maar dit boek laat zien dat een vrouw ook zonder man kan. Als je goed kunt lezen en tegen moorden kunt, kun je het best al lezen als je nog geen vijftien bent.' Eline's favoriet *Offerkind* van Rob Ruggenberg (Querido, 12+) kreeg een eervolle vermelding. 'Het is heel erg jammer dat Rob Ruggenberg er niet meer is en dat er nu geen nieuwe boeken meer komen.'

- **Provinciewinnaar Kidsproof museum 2022**
  Museumpark Archeon is tijdens de online Museumkids Awards 2022 uitreiking op maandag 29 november 2021 uitgeroepen tot het beste Kidsproof museum 2022 in de provincie Zuid-Holland. Dit betekent dat er tijdens de herfstvakantie door de Museuminspecteurs (kinderen t/m 12 jaar) goed is gestemd op Museumpark Archeon. Met trots neemt het museumpark deze prijs in ontvangst.

- **Romeins hijst trots Limesvlag**
  De Limesvlag wappert sinds 29 juli in Alphen aan den Rijn, de thuisplaats van Museumpark Archeon. Wethouder Kees van Velzen hijst de Limes vlag in top. Op het congres van de Unesco in China is besloten de resten van de Romeinen langs de Rijn tussen Katwijk en het Duitse Remagen de status van Werelderfgoed te geven.

  Dat wil zeggen dat ze extra beschermd zijn en dat er een bordje Werelderfgoed bij gezet mag worden. De Rijn vormde de noordgrens (limes) van het Romeinse Rijk en het Romeinse leger had hier een kralenketting aan verdedigingsforten gebouwd waar soldaten gelegerd waren. Een zo'n fort stond grofweg op het huidige Rijnplein in Alphen, toen Albaniana geheten en in Zwammerdam stond ook een fort: NIGRVM PVLLVM. Op de plek waar nu Ipse de Bruggen is gelegen en waar de Romeinse Zwammerdamschepen zijn opgegraven die momenteel in Museumpark Archeon worden gerestaureerd. In NIGRVM PVLLVM is onlangs een nieuwe Romeinse tentoonstelling geopend. Samen met de Gemeente Alphen aan den Rijn, PRET (Platform voor recreatie & Toerisme) Stadshart Alphen aan den Rijn, Centrum Management, Hazenberg Archeologie, Ipse de Bruggen en Museumpark Archeon zetten we Alphen aan den Rijn nog meer op de kaart: Alphen aan den Rijn - Wereldstad aan de Limes!

AD NIEUWS REGIO SPORT SHOW VIDEO FUN

▲ Jack en Monique Veldman van Archeon hijsen de Limes vlag bij het stadhuis van Alphen, samen met wethouder Kees van Velzen en archeoloog Tom Hazenberg (zittend) © Morvenna Goudkade

Romein hijst trots Limesvlag in Alphen nu grens Werelderfgoed is geworden

De Limesvlag wappert sinds vandaag in Alphen, thuisplaats van Museumpark Archeon. Op het congres van de Unesco in China is gisteren

- **Archeologie Magazine.**
  Het laatste nieuws over de restauratie van de Zwammerdamschepen is meerdere keren in het jaar verschenen in het Archeologie Magazine
- **Romeinen van Legio Secvnda Avgvsta en Archeon bezochten 4 augustus het Wilhelmina Kinderziekenhuis in Utrecht!**

Tijdens de ochtend was er een programma met muziek en natuurlijk een exercitiedemonstratie van de Romeinen. De legionairs nemen alle tijd om met de kinderen te praten en hen alle uitrustingen te laten zien. Het is de negentiende keer dat de Romeinen het WKZ (onderdeel van het UMC Utrecht) bezoeken om de kinderen een leuke ochtend te bezorgen. Zowel de Romeinen als de kinderen kijken er ieder jaar weer naar uit!

-

III. COLLECTIE

De collectie is ingedeeld in een drietal kerncollecties, en wordt aangevuld met een serie 'dynamische reconstructies' van bijv. kleding of gebruiksvoorwerpen. Deze dynamische reconstructies zijn, juist vanwege hun dynamische aard, niet opgenomen in het collectieregister. Deze kerncollecties zijn als volgt gedefinieerd:

De kerncollectie archeologische voorwerpen; deze kerncollectie is opgebouwd uit authentieke vondsten afkomstig uit het Provinciaal Archeologisch Depot Zuid-Holland, aangevuld met objecten uit het depot van het Rijksmuseum van Oudheden en het Bureau Oudheidkundig Onderzoek van de gemeente Rotterdam (BOOR). Deze kerncollectie, zoals te zien in het Archeologiehuis Zuid-Holland, bestaat enerzijds uit bruiklenen, en anderzijds uit een tentoonstelling in bezit van en opgesteld door het Provinciaal Archeologisch Depot in samenwerking met het Erfgoedhuis Zuid-Holland.

De kerncollectie reconstructies; deze omvat statische, lastig verplaatsbare, relatief onvervangbare, duurzame authentieke reconstructies, gebaseerd op Nederlands bronmateriaal, passend binnen de chronologische en thematische context zoals afgebeeld in Museumpark Archeon, welke door hun natuur, toepassing, schaal en uniekheid behoren tot de permanente basistentoonstelling. Deze objecten zijn vanaf de start van Museumpark Archeon verzameld, aangevuld en opgebouwd.

De kerncollectie documenten; deze collectie omvat brongegevens voor de reconstructies, zoals eigen bouwtekeningen, blauwdrukken, schetsen en verbouwings- en restauratieverslagen. Deze worden deels opgeslagen in archiefkasten en deels digitaal. Eventueel zijn originele bouwkundige brontekeningen ook te vinden bij de architectenbureaus. Museumpark Archeon heeft kopieën van de gebruikte archeologische rapporten. Originelen zijn te vinden bij de opgravende bevoegdheid.

COLLECTIEVERLOOP

AANWINSTEN EN RESTAURATIE

Aanwinsten

- Via Albaniana: Romeinse weg met tentoonstelling. (Zie hoofdstuk 2, exposities).
  Via Albaniana en de bijbehorende tentoonstelling is een uniek geschenk van de VVvA in het kader van hun 25-jarig jubileum.

- Scheepstimmerwerf Nigrum Pullum.
  Het prachtig gemaakte naambord prijkt aan de zijkant van de nieuwe 'houtloods', naast de Romeinse herberg. Hier zullen historische scheepsbouwers Alexander de Vos en Wouter Schalk, met hulp van leden van het restauratieteam, werken aan de reconstructie van het aanvullende hout voor Zwammerdam 6 en kano 3.

Restauratie

- Ambachtsschuur in de Romeinse tijd door de vrijwilligers bouwploeg o.l.v. Jan Jennissen.

- Op het forum voor het badhuis -de Thermen- zijn 12 nieuwe bomen geplant. Mooie Malus Evereste met prachtige bloesem in het voorjaar en appeltjes en fraai herfst blad in het najaar. De bomen geven veel schaduw wat met de warme zonnige zomerdagen een prettige bijkomstigheid is.
- In de prehistorie is Leo Wolterbeek weer druk op alle locaties om de daken en hutten te onderhouden. Hier met een nieuwe kleine hut op de foto. De hut heeft een ronde vorm en is een variatie op de bestaande ovale vorm, dit naar aanleiding van een opgraving en nieuwe inzichten betreft de mogelijke vorm van monolithische hutten.
-

- Vila Rijswijk, waar het Archeologiehuis Zuid-Holland en het Romeins Museum is gevestigd, is opnieuw gewit.
- De Romeinse Domus is opnieuw gewit.
- De Romeinse Herberg is opnieuw gewit.
- Restaureren en het schoonmaken van het hout van de Zwammerdamschepen. Met warmte wordt het conserveringsmiddel vloeibaar gemaakt en zo verwijderd.

- De nokken van de daken bij de LBK, ijzertijd en bronstijd schuur zijn vervangen.

- Bij de Domus is een nieuwe houten vloer gelegd.
- Bij het herdershuis in de middeleeuwen een nieuwe lemen buitenmuur.

- De hutkom in de middeleeuwen wordt volledig gerenoveerd. Het goede hout, ca. 75% en ruim 20 jaar oud, wordt hergebruikt en aangevuld met nieuw hout.

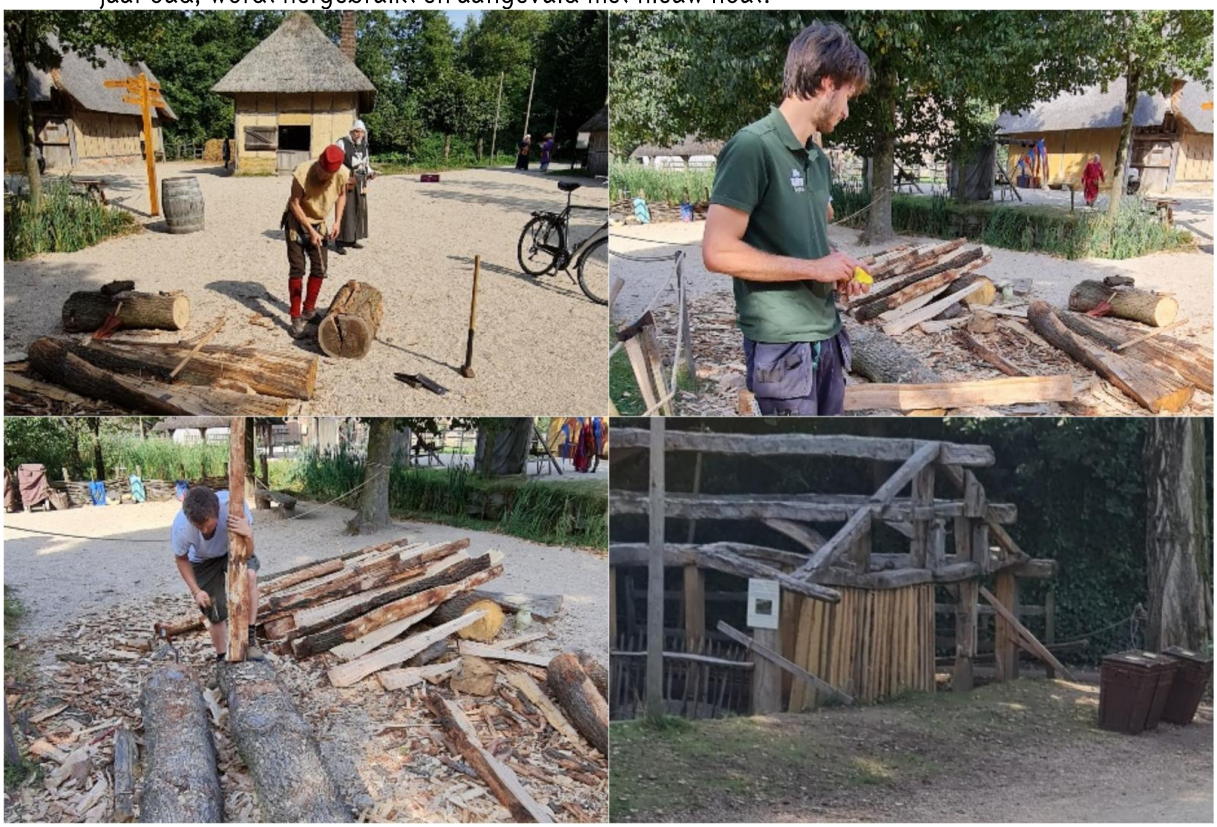

- Bijenstalletje bij de ingang is vernieuwd. En de IJzertijd boerderij Ezinge staat er weer koninklijk bij. Ze is rechtgezet en nu volgt verdere aankleding. De nok van het rieten dak en de wanden zijn vernieuwd.
-

REGISTRATIE

KERNCOLLECTIE ARCHEOLOGISCHE VOORWERPEN

Alle objecten aanwezig in de deelcollectie op de begane grond zijn volledig ingevoerd in de database (Adlib Museum Basis 4.2). De bruiklenen zijn aangevuld en grotendeels van standplaats voorzien. Het gaat hier om 231 objecten, waarvan 11 bruiklenen verdeeld staan over twee vitrines en nog van specifieke standplaats moeten worden voorzien. Het Erfgoedhuis Zuid-Holland heeft het standplaatsregister van de bovenverdieping aangepast.

KERNCOLLECTIE RECONSTRUCTIES

Het standplaatsregister voor alle objecten uit de kerncollectie reconstructies is compleet en actueel. Alle objecten uit de kerncollectie zijn volledig geregistreerd. Per deelcollectie zijn zij verzameld en gesorteerd op standplaats.

KERNCOLLECTIE DOCUMENTEN

De kerncollectie documenten is volledig gewaardeerd en gesorteerd. Er is een systeem opgezet voor de registratie van de documenten met een waardering van 5 of 6 (zie hieronder wat deze klassen inhouden).

5. Readers & contextuele informatie: Alle readers, artikelen, omschrijvingen, tekeningen e.d. die behouden moeten worden.
6. Collectie-informatie en bronmateriaal; Alle tekeningen, rapporten, artikelen en documenten die direct horen bij een object uit de kerncollectie.

ONDERZOEK EN PUBLICATIE

Er wordt door medewerkers en vrijwilligers binnen Archeon constant nieuw onderzoek verricht naar relevante onderwerpen, bijvoorbeeld om nieuwe kleding te produceren, of om andere replica's te maken. Centraal hierin staan de productiemethoden, maar vooral ook het gebruik van de objecten. Naast dit (zelfstandig) onderzoek van de medewerkers is er ook een aantal projecten, waarbinnen aanvullend onderzoek is verricht:

- Onderzoek voor de tentoonstelling 'Napoleon. Lang leve de Keizer'.
- Onderzoek voor de tentoonstelling en aanleg/bouw van de 'Via Albaniana'.
- Onderzoek naar de vensters van de CANON van Nederland.
- Onderzoek t.b.v. de reconstructie van de Zwammerdamschepen in de restauratiewerf.

PROJECTEN

De Stichting Museumpark Archeon is in 2021 betrokken geweest bij meerdere projecten. De doelstelling is om jaarlijks minstens één erfgoedproject te starten. Hieronder volgt een kort overzicht van deze projecten:

- **Erfgoedlijnen (Provincie Zuid-Holland)**
  - Restauratie maritieme erfgoedcollectie van de Zwammerdamschepen i.s.m. Hazenberg Archeologie.

- **Uitbreiding**
  - Het nieuwe Romeinse scheepvaartmuseum zal volledig klimaatneutraal worden gebouwd. Er komen zonnepanelen, waterloze urinoirs, warmtepompen met bodemwisselaars en lage temperatuursystemen. Bij de bouw zal hergebruik van materialen en inzet van groene grondstoffen als hout, in de praktijk worden gebracht.
- **Overige projecten**
  - Bijenproject; deelname aan de Groene Cirkel. De wilde bijen populatie in Archeon is met 40 soorten wilde bijen uniek voor de regio. De fauna van Archeon, samen de rieten daken en de lemen wanden van vele van zijn gebouwen, vormen een goede omgeving voor de bijen.
  - Trees For All; een CO_2 compensatieprogramma waarbij een deel van de opbrengst van een parkeerticket wordt afgedragen naar de Stichting Trees For All. Met de opbrengst worden er CO_2 compensatie projecten uitgevoerd zoals een bos in Bolivia.
  - Green Friday; In 2021 heeft Museumpark Archeon meegedaan met Green Friday als tegenhanger van Black Friday op vrijdag 26 november. Dit is een samenwerking met Trees for All die zich inzet om op de zwartste dag van het jaar op groen te gaan.

IV. BEDRIJFSVOERING

Er is voortgebouwd op de ontwikkeling van de bedrijfsvoering. De voorlichtingsstructuur voor nieuwe en bestaande medewerkers is geanalyseerd en aangevuld met een digitale omgeving, waarop relevante documenten te vinden zijn.

OR

Geregeld heeft de directie van Archeon overlegd over voorwaarden, salarisschalen, wensen, personeelszaken en andere punten van aandacht. Ook in 2021 is het Arbeidsvoorwaardenreglement (AVR) aangepast. Vanwege de Corona-crisis zijn de voorwaarden op weinig onderdelen gewijzigd. Begin 2021 kon de OR een nieuw lid verwelkomen, Roelof Knijpstra, die Erwin Ruiter opvolgde na diens uitdiensttreding. Naast Roelof bestond de OR uit Robert Blom, Isabelle Cordon, Miranda van Driel en Marco Slingmann.

ALGEMENE VERORDENING GEGEVENSBESCHERMING (AVG)

In 2016 is de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG aangenomen, die in mei 2018 van kracht is geworden. In 2021 is verder uitvoering gegeven aan de verplichtingen die uit deze vernieuwde wetgeving volgen, zoals het afsluiten van de overeenkomsten en het tekenen van de AVR door alle medewerkers. Daarnaast is met behulp van het huidige personeelsplanningsysteem gewerkt aan de documentatie van deze overeenkomsten.

MEDEWERKERS

De Archeotolken en horecamedewerkers hebben dienstverbanden die gericht zijn op het seizoen wat loopt van april tot en met oktober. Aan het begin van het seizoen in 2021 er 172 medewerkers, wat gelijk staat aan 87 FTE's. In de maanden december tot en met maart is Archeon open in de weekenden plus de kerstvakantie en de krokusvakantie. Voor gezelschappen is Archeon het gehele jaar geopend.

Wegens covid-19 en de lockdown is Archeon langer dicht gebleven in 2021 en is het seizoen van start gegaan op 19 mei 2021. Vanuit de overheid waren er bepaalde maatregelen en heeft dit veel invloed gehad op de schoolreizen, feesten en partijen en het totale aantal bezoekers. Echter vergde deze maatregelen juist meer arbeidskrachten, bijvoorbeeld door kleinere groepen voor rondleidingen, extra handhaving voor het naleven van de maatregelen en het spreiden van de activiteiten en gladiatorengevechten, waar minder bezoekers per keer aan konden deelnemen. Ook in de winterperiode vanaf 19 december 2021 ging Archeon weer in lockdown.

Archeon is en blijft beïnvloed door het seizoen zomer / winter. Een deel van de medewerkers vetrekken door het afronden van hun studie of door het werken bij een andere werkgever in de winter periode om ook vaak in de zomer weer terug te keren.

Meer dan 60% van de medewerkers is vrouw en ook in hogere posities zijn er meer vrouwelijke collega's.
Wegens de Coronacrisis heeft er in 2021 geen actieve werving en selectie procedure plaatsgevonden om nieuwe medewerkers aan te trekken.

Aantallen per 31/12	2021	2020
Fte in verslagjaar	87	73
Fulltime (38+ uur)	13	9
Parttime (-38 uur)	159	134
Vast contract	28	32
Tijdelijk contract	144	111
Mannen	65	57
Vrouwen	107	86
Totaal	172	143
-20 jaar	65	32
20 - 29 jaar	46	24
30 – 39 jaar	14	30
40 – 49 jaar	11	35
50 – 59 jaar	18	10
60+ jaar	18	12
Schaal 1 t/m 4	132	100
Schaal 5 t/m 7	30	33
Schaal 8 en 9	10	10
Nieuw	41	6
Vertrokken	12	28

VRIJWILLIGERS

Het grootste gedeelte van de vrijwilligers zijn leden van de Vereniging Vrienden van Archeon (VVvA). Onder begeleiding van de Commissie Vrijwilligers werken zij op verschillende locaties:

Schutterij – Minderbroeders – Groengroep – Museum – Bouwgroep – Technische groep – Atelier – Middeleeuwen –Romeinen – Prehistorie – Bijengroep – Zwammerdamschepen.

Ook zijn er binnen de VVvA diverse vrijwilligers actief in besturen en commissies (achter de schermen):

Bestuur - Leden administratie – Vrijwilligersadministratie – Activiteiten – PR en Ledenwerving – Vrijwilligers – Jongeren Cie. – Bijenlandschap – Communicatie – Redactie Nova.

Aan het begin van 2021 stonden 136 vrijwilligers ingeschreven bij de Vereniging Vrienden van Archeon, dat gelijk staat aan 7,13 FTE'S. Aan het eind van 2021 stonden er 144 vrijwilligers ingeschreven bij de Vereniging Vrienden van Archeon, dat gelijk staat aan 7,20 FTE'S.

Aantallen per 31/12	2021	2020
fte in verslagjaar	7,20	7,13
Mannen	85	84
Vrouwen	60	60
Totaal	145	144
-20 jaar	4	11
20 - 29 jaar	21	13
30 – 39 jaar	12	6
40 – 49 jaar	9	4
50 – 59 jaar	17	17
60+ jaar	82	74
Nieuw	33	29
Vertrokken	32	21

Zowel op 1 januari als op 31 december 2021 is het aantal VVvA commissieleden 19. Er zijn commissieleden vertrokken maar deze functies zijn gedurende het jaar ook weer vervuld.

Wegens covid-19 is een aantal vrijwilligers in 2021 niet meer komen werken, vanwege het vallen binnen de risicogroep. Zij hopen in 2022 wel weer graag te komen. Werving van nieuwe vrienden en vrijwilligers wordt in 2022 voortgezet.
Voor de meeste vrijwilligers is het hebben van leuke contacten met andere vrijwilligers, de belangrijkste reden om vrijwilliger te worden. Elkaar helpen en begeleiden geeft zekerheid en versterkt de onderlinge band. Vrijwilligers moeten kunnen uitgroeien tot waardevolle vrienden voor Museumpark Archeon.
Natuurlijk moet voorkomen worden dat vrijwilligers zich als een parallelle groep ontwikkelen die los staat van de vaste medewerkers en de cultuur in het park. De vrijwilligersbegeleiders van de VVvA zorgen ervoor dat nieuwe vrijwilligers in samenwerking met de Archeon coördinatoren goed instromen.

25 jaar jubileum VVvA
De Vereniging Vrienden van Archeon vierde in 2021 haar 25 jarig bestaan. De VvvA bood in het kader van dit jubileum een uniek geschenk aan Museumpark Archeon, de met eigen handen en op traditionele wijze aangelegde Romeinse weg, de Via Albaniana. Een replica van de beroemde mijlpaal nabij forum Hadriani, gevonden bij Voorburg, en de tentoonstelling maken het geheel compleet.

VEILIGHEID

In 2021 zou in het voorjaar of najaar EHBO herhaling en BHV herhaling hebben plaats gevonden zonder corona. Nu zijn er vele data geweest maar niks is doorgegaan.
Wel hebben wij in 2021 het RI&E plan geüpdatet met hulp van Werner. Daarbij ook het arbeidsreglement weer aangepast en bij veiligheid nog een keer kritisch gekeken naar de teksten over veilig werken.

"Bij aanvang van werkzaamheden op een nieuwe werkplek moet u nagaan waar de vluchtwegen zich bevinden. Vluchtwegen en nooduitgangen moeten altijd vrij blijven van obstakels zoals plantenbakken, technologie, kabels. Dit is een wettelijke bepaling en bij overtreding zal Archeon een boete ontvangen. Daarom mogen markeringen of afzettingen niet genegeerd worden, noch mogen hieraan veranderingen worden aangebracht. Als werknemer

dient u zich te houden aan de wettelijke regels en de afspraken met de werkgever. U moet het werk zó uitvoeren, dat u uzelf of anderen niet in gevaar brengt.
Op het gebied van veiligheid, welzijn en hygiëne is het van groot belang dat iedere werknemer weet welke voorzorgsmaatregelen er getroffen moeten worden als er met scherpe voorwerpen, open vuur, gevaarlijke stoffen, horeca-producten, machines etc. wordt omgegaan. Op kantoor ligt een risico- inventarisatieplan ter inzage en medewerkers mogen Arbo gerelateerde cursussen volgen in opdracht van de werkgever.
De werkgever verzorgt jaarlijks een bijeenkomst waarbij veiligheid wordt gesproken. Van de werknemer wordt tijdens deze bijeenkomsten een actieve participatie verwacht. Tevens zal jaarlijks het Veiligheidsplan/calamiteitenplan worden herzien en een groep hulpverleners worden opgeleid.

De werkgever is verplicht om de noodzakelijk PBM's (Persoonlijke Beschermings Middelen) te verstrekken en hierover voorlichting en instructie te geven. U bent als werknemer verantwoordelijk voor het dragen en goed onderhouden van de aan u verstrekte PBM's, zoals gehoorbeschermers, speciale brillen ter bescherming van ogen enz. PPM's die aan vervanging toe zijn, kunnen bij de leidinggevende ter vervanging worden aangeboden.
U hebt recht op werkonderbreking indien ernstig gevaar dreigt voor uzelf of anderen. Dit is alleen toegestaan wanneer dit gevaar direct dreigt. De werknemer moet in dit geval het gevaar direct melden aan de werkgever via noodnummer 0172-447701.
Gevaren voor gezondheid of veiligheid moeten zo spoedig mogelijk worden gemeld bij de directe leidinggevende. Gevaarlijke situaties dienen op een duidelijke wijze gemarkeerd en/of afgezet te worden. Onveilige handelingen dienen zo spoedig mogelijk gestopt te worden.

Orde en netheid zijn een belangrijk aspect van veilig werken. De werkplek dient opgeruimd en overzichtelijk te worden gehouden. Iedere keer bij het verlaten van de werkplek wordt het materiaal dusdanig opgeborgen dat deze niet door anderen gebruikt of in werking gesteld kan worden. Dit geldt ook als het materiaal van derden is, zoals de speciale groepen die bij Archeon verblijven. Zorg ervoor dat ook zij geen materiaal laten rondslingeren.

Procedure bij: ongeval, EHBO, brand
Zie voor de meest recente protocollen het "Veiligheidsplan" van Archeon. Dit handboek voor BHV en calamiteiten wordt periodiek herzien en ligt ter inzage in elke AT-ruimte evenals op kantoor, de herberg en het klooster. In de wintermaanden ook een exemplaar in de IJsbaan. Hierin staan ook de meldprocedures omschreven. In elke AT is er bij de telefoon tevens een calamiteitenwijzer aanwezig."
Ook het document over open vuur aangepast zodat je altijd werkt met droog hout.
"Het gebruik van open vuur is mogelijk. Gebruik hiervoor het z.g. droge stookhout. Hout waar de houtsappen uit zijn verdwenen. Laat het vuur goed branden. Z.g. smeulend vuur is niet aan te bevelen, bij meer vlammen is er een hogere verbrandingstemperatuur en verbanden de stoffen beter. Bovendien ontstaat er dan een goede trek in de schoorsteen wat een goede afvoer dan de vuurresten waarborgt. Kijk ook naar openstaande deuren die de afvoer via de schoorsteen kan beïnvloeden. Bij storm, verkeerde wind, kortom geen fijne omstandigheden om te stoken, laat dan het vuur uit.
Is het vuur uit of gaat de haard niet aan, draag dan zorg dat de haard en de vuurplaats gezellig vol ligt met hout. Dus geen lege kale vuurplaats. In de prehistorie is het van belang de situatie iedere dag goed in te schatten en te bepalen of het vuur aan kan en waar je gaat zitten t.o.v. de vuurplaats. Dit is afhankelijk van het weer en de windrichting. Het is aan de coördinator en de tolk van de locatie individueel en samen om te bepalen hoe te handelen. Komen zij er niet uit dan de park coördinator contacteren. In ieder geval altijd rapporteren aan de park coördinator.

Indien er sprake is van open vuur, gelden een aantal veiligheidsregels. Open vuur mag alleen in de woningen branden op plekken waar zich haardplaatsen bevinden die door de brandweer zijn goedgekeurd. Heeft u met de vuurklok gewerkt dan zorgt u ervoor dat deze op de juiste manier weer is uitgemaakt. In de herberg, klooster en drie middeleeuwse overnachtingshuizen zijn brandmeldinstallaties. Indien daar brand uitbreekt is moet er naast deze melding nog volgens protocol het interne noodnummer gebeld worden. Bij aanvang van de werkzaamheden dient gecontroleerd te worden op de aanwezigheid en zekering van de blusmiddelen."
Voor in het klooster hebben wij een nieuwe AED gekocht, dus in totaal zijn er nu drie AED's aanwezig op Archeon.
In de herberg hebben wij 2 grote blusdekens gekocht en ook één extra voor het klooster. Er hangen nu per locatie twee blusdekens tegen vlam in de pan!
In maart 2021 hebben horecamanager Arnaud Veldman en sales medewerker Isabelle Cordon hun diploma behaald voor brandmeld- en ontruimingsinstallatie beheerder.

AFHANDELING KLACHTEN

Stichting Museumpark Archeon heeft een afdeling voor zorgvuldige behandeling van klachten. De klachten worden met het management besproken om herhaling van problemen te voorkomen, en er worden aanpassingen/reparaties gemaakt waar nodig.

ARCHEON EN DUURZAAMHEID

Museumpark Archeon heeft duurzaamheid in haar DNA. De flora en fauna van het park is de afgelopen 28 jaar gegroeid tot een mooi gebied met een enorme diversiteit. Aandacht voor duurzaamheid is een constante factor binnen de organisatie. Er is een beleidsnota in de maak voor circulariteit van Archeon.

Duurzame keuzes die Museumpark Archeon maakt:

- Geen kunstmatige bemesting in ons park van bloemen, bomen en planten. We gebruiken de speciale kobeyasi bemestingsmethode. Alle bomen en planten zijn historisch verantwoord.
- Regen- en slootwater voor de besproeiing van onze gewassen en gras.
- Binnen in de middeleeuwse huizen maken wij gebruik van puur biologische verf, gemaakt van natuurlijke pigmenten en botjes of gebruik makend van eieren van onze eigen kippen.
- Earth water sponsoring met waterpompen voor Malawi.

- Koffie van 100% Arabica melange, Café Intención, op basis van biologisch geteelde en fair verhandelde koffie van hoog plantages. Een bijdrage aan betere leef- en werkomstandigheden van kleine boeren met het Fairtrade logo.
- Thee van Darboven: Eilles Tee, premium theemerk bestellen wij de bio en Fairtrade variant.
- Biologisch vruchtensap van Schulp. Biologisch fruit krijgt de tijd om te groeien, hierdoor is het fruit makkelijker te verwerken tot sap.
- Bier kopen wij bij Brouwerij de Leckere: Bewust lecker anders, 100% biologisch. Speciaal voor Archeon brouwen zij het drie knopen bier. De naam van dit bier verwijst naar de 3 knopen in het koord van de Minderbroeders: gehoorzaamheid, armoede en zuiverheid. Gemaakt met eenvoudige ingrediënten, gebrouwen naar een recept van de Minderbroeders, in de geest van Sint Franciscus van Assisi. Alleen verkrijgbaar bij Archeon.
- Deelnemer aan het project Groene Cirkel; het bijenproject waarbij getracht wordt om de bijenpopulatie te vermeerderen.
- In 2021 is Archeon deelnemer van Vis & Seizoen en streeft daarbij naar 100% duurzame inkoop van verantwoorde vis in het seizoen.
- Ook in 2021 gaat een gedeelte van de verkoop van parkeertickets naar stichting Trees for All. Met de opbrengst wordt gebouwd aan nieuwe bossen in Bolivia, en wordt de CO_2 uitstoot gecompenseerd.
- In 2021 heeft Museumpark Archeon meegedaan met Green Friday als tegenhanger van Black Friday op vrijdag 26 november. Dit is een samenwerking met Trees for All die zich inzet om op de zwartste dag van het jaar op groen te gaan. Door de donatie en deelname van Archeon heeft Trees for All 80 bomen kunnen planten.
- Het in 2019 gerealiseerde parkeerterrein, is overdekt met 1480 zonnepanelen.
- Archeon was de eerste horecagelegenheid in Alphen aan den Rijn aangesloten bij Too Good To Go. Juist tijdens de pandemie met de steeds nieuwe ontwikkelingen en maatregelen is er veel voedselverspilling tegengegaan. Bij de sluiting van de horeca door coronamaatregelen werden overgebleven producten tegen gereduceerde producten alsnog verkocht en afgehaald. Archeon heeft dit jaar een Too Good To Go mijlpijl bereikt door 500+ maaltijden te redden.
- Maatschappelijke betrokkenheid van de samenwerking met Ipse de Bruggen en de Zwammerdamschepen.
- Bedrijfskleding van de horeca wordt uitsluitend besteld bij leverancier voorzien van Eco label: Quality and Value the Ethical Way.
- In onze horeca zoveel mogelijk gebruik makend van regionale en biologische producten, zoals: Bier van de Leckere uit Utrecht en meel van Molen de Eendracht.
- Ook in 2021 is Archeon deelnemer van de Nederlandse Coeliakie Vereniging. Er zijn veel kinderen en volwassenen die glutenvrij moeten eten. Voor de schoolkinderen die bij Archeon overnachten bij het leefproject verzorgde onze keuken altijd al glutenvrij eten, indien nodig. Door ons aan te sluiten bij de Nederlandse Coeliakie vereniging staan wij ook op hun website en komt er jaarlijks een keuring voor onze keuken over glutenvrije bereiding van het eten.

Biodiversiteit, Duurzaamheid en Circulariteit in Museumpark Archeon

Archeon vertelt en toont het verhaal van de geschiedenis van vóór de industriële revolutie toen de schaal van productie van goederen en diensten kleiner en overzichtelijker was. Wij zijn trots om dat te tonen aan de vele bezoekers die ons park jaarlijks bezoeken. We laten met voorbeelden uit de geschiedenis zien dat respectvol en duurzaam omgaan met onze omgeving, ook dicht bij jezelf, bijvoorbeeld in je eigen tuin, kan liggen.

Onze bestuivende insecten
Onze samenwerking met Bijenlandschap Groene Cirkels heeft vanaf 2016 het besef gegeven dat onze kleine landschappen met lemen wanden rieten daken en open kleinschalige gebiedjes de manier is om de bestuivende insecten zoals bijen, zweefvliegen en vlinders een goed nest en voedselgelegenheid te bieden. Het voor Zuid-Holland unieke soortenaantal (wetenschappelijke telling in 2021 / 2022) van deze insecten in ons 7 ha grote museumpark geeft dit weer.

Bijvriendelijk parkeren BIJ Natuurpark Archeon
Op verzoek van de werkgroep Bijenlandschap Groene Cirkels heeft er op woensdag 27 januari 2021 een schouw plaatsgevonden van het nieuwe parkeerterrein en de Archeonlaan. Dit gebied, een belangrijke uitbreiding voor het biotoop van bestuivende insecten zal in de komende jaren verder ingericht worden. Rekening houdend met nest en voedselgelegenheid op dit terrein heeft de werkgroep een advies gevraagd aan Groene Cirkels. Het nu voorliggende advies spitst zich toe op wilde bijen, zweefvliegen, dagvlinders en vele andere insecten die kunnen profiteren van de voorgestelde maatregelen.
De aanbevelingen zullen in de komende jaren gefaseerd uitgevoerd gaan worden.

Bijenwerkgroep Archeon

IRENEBOS IN ALPHEN AAN DEN RIJN

10 november was de Nationale Viering Boomfeestdag in het Prinses Irenebos in Alphen aan den Rijn. Om 13:00 meerde de boot van Avifauna aan waar de Romeinen van Museumpark Archeon vervolgens de inzittende welkom heette op het land. De Romeinse heren en dames begeleidde de uitgenodigden naar de plek waar het planten van de bomen zou plaats vinden. Eenmaal aangekomen hield Peter Derksen, directeur van Stichting Nationale Boomfeestdag, een speech om de nationale viering van de Boomfeestdag officieel te openen.

Prinses Irene had het genoegen om de eerste boom te planten, haar kinderen en kleinkinderen mochten vervolgens de aarde om de boom heen scheppen voor versteviging. Deze boom kreeg een oranje vogelhuisje. Hierna opende Prinses Irene op het podium de Boomfeestdag voor alle aanwezige kinderen, zij liepen vervolgens naar hun eigen boom toe om deze te planten. De Romeinen van Museumpark Archeon mochten niet ontbreken, naast het interactief bezig zijn met de kinderen van groep 6 hielpen zij ook mee aan het planten van een boom. Het was een geslaagde dag met veel inzicht, kennis en begrip voor een duurzame leefomgeving.

TREES FOR ALL

Voor ieder verkocht parkeerticket wordt een deel (€0,30) van de opbrengst gebruikt om de CO_2 uitstoot te compenseren. Met deze bijdrage is de reis naar Archeon CO_2 neutraal. Met deze donatie dragen Archeon en alle bezoekers die van een automobiel gebruik maken voor hun bezoek aan Archeon bij aan bos via Trees For All. In het bijzonder het bosproject in Bolivia, dat project is Gold Standard gecertificeerd voor CO_2 compensatie.

Bijlage I Certificaat voor het compenseren van 390.77 ton CO_2 in 2021

Trees for All

GREEN FRIDAY

Vrijdag 26 november was het Green Friday en dat betekent dat alles in het teken stond van duurzaamheid en milieubewust leven. Op diezelfde dag was het ook Black Friday en dit is zeker geen toeval. Museumpark Archeon zet zich samen, met meer dan 100 andere bedrijven, in voor Green Friday. Dit is een samenwerking met Trees for All die zich inzet om op de zwartste dag van het jaar op groen te gaan. Dit doen zij door zoveel mogelijk bomen te planten. Museumpark Archeon doet hier met veel enthousiasme aan mee. Door de donatie en deelname van Archeon heeft Trees for All 80 bomen kunnen planten (zie Bijlage II).

ZONNEPANELEN

Onderstaande tabel laat de opgewekte kWh van de Vandebron zonnepanelen in 2021 zien. De zonnepanelen op de parkeerplaats van Museumpark Archeon kunnen maximaal 385.000 kWh per jaar opwekken.

	kWh opgewekt	
	2021	2020
Januari	6.595	6.240
Februari	11.370	11.774
Maart	28.043	30.502
April	45.968	52.214
Mei	48.349	14.187
Juni	49.957	42.562
Juli	45.625	26.994
Augustus	41.155	50.210
September	33.336	34.095
Oktober	17.641	14.620
November	7.507	8.657
December	3.913	4.633
Totaal	339.459	296.688

V. GOVERNANCE

BESTURINGSMODEL

In 2015 is de Stichting Romeins Museum Alphen aan den Rijn omgevormd tot de Stichting Museumpark Archeon. In dat jaar heeft de Stichting Museumpark Archeon de museale taken voor het geheel voor haar rekening genomen. In het organisatiemodel neemt de VOF Archeon Novum (vertegenwoordigd door de directeur) de uitvoerende taken voor zijn/haar rekening.
Er is in 2015 een concept bestuursreglement opgesteld, waarin de taken, plichten en rechten van het bestuur omschreven staan, evenals een profielschets van eventuele nieuwe bestuursleden. Dit is in 2016 aanvaard door de bestuursleden en in werking getreden. Vanaf 2017 is het bestuur gaan werken volgens deze richtlijnen.
In mei 2021 is er een nieuw bestuur aangetreden: Monique Veldman (secretaris), Jan Jehee (penningmeester) en Robert Blom (voorzitter).

De Governance Code Cultuur 2019 is door het bestuur uiteraard omarmd. "Waarde scheppen voor en in de samenleving" is het thema dat wij van harte uitdragen met onze werkzaamheden en verantwoording.

Meer dan 60% van de medewerkers is vrouw en ook in hogere posities zijn er meer vrouwelijke collega's.

CODES

De Stichting Museumpark Archeon onderschrijft de Governance Code Cultuur ("Code") en past haar principes toe. De toepassing van deze principes sluit goed aan bij de doelstelling en de aard van Museumpark Archeon. De Stichting is van mening dat bij de uitvoering van haar doelstelling op transparante en integere wijze gewerkt wordt, en dat er een goede verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden is tussen het bestuur en de directie.

Het toepassen van de Fair Practice Code wordt door het Ministerie van OCW in de periode 2021-2024 als subsidievoorwaarde opgenomen. Museumpark Archeon heeft een reflectie op deze code geschreven. Veel aspecten uit deze code past Archeon reeds toe. Een enkele aanbeveling is niet relevant. Aandachtspunten in de komende jaren zijn duurzaamheid, inclusie en werkbelasting.

Culturele Diversiteit
Archeon heeft de overtuiging dat betrouwbare en regelmatige overdracht van kennis en uitwisseling over de geschiedenis van Nederland van de prehistorie, de Romeinse periode tot de middeleeuwen tot ca. 1350 zoals die in Archeon te zien is zal leiden tot structurele partnerschappen, een groeiend aantal bezoekers, ook met een (niet)-westerse migratie achtergrond en een beter begrip van de Archeologische geschiedenis van Nederland. Dit verrijkt de positie van Archeon als verhalenverteller van cultuurhistorische gebeurtenissen én als schakel in het publieke domein.

Er is instemming verkregen van de ondernemingsraad op het beleid inzake culturele diversiteit. Het beleidsplan 2021-2024 zal in dit onderdeel integraal opgenomen worden en de bereikte resultaten worden per seizoen geëvalueerd. Op het gebied van personeel en publiek kan de concretisering van dit beleidsonderdeel nog vergroot worden.

2,5% van het personeel heeft een (niet)-westerse migratieachtergrond overeenkomstig de CBS-definitie van een niet-westerse persoon met een migratieachtergrond. Het streven is om in 2024 een personeelsbestand te hebben, waarin het aantal medewerkers met een migratieachtergrond gegroeid is.

Archeon maakt bij die beoogde groei geen onderscheid in geslacht, leeftijd en migratieachtergrond. Dit streven geldt evenzeer voor stagiairs en vrijwilligers.

Op het gebied van publiek met een (niet-westerse) afkomst zijn twee groepen te onderscheiden. Zij die in Nederland wonen en zij die toerist zijn.

Het vaststellen van het huidige percentage Nederlandse en buitenlandse bezoekers met een niet-westerse achtergrond is niet wenselijk. Het kassasysteem maakt hier geen onderscheid in. Een gering percentage bezoekers heeft een niet-westerse achtergrond. Meedoen in de samenleving is nog steeds niet voor iedereen vanzelfsprekend. Archeon werkt sinds 2018 samen met o.a. de ABN AMRO foundation. Zij zetten zich in voor kinderen en jongeren die opgroeien in een minder kansrijke omgeving. Archeon vindt het van

belang om deze doelgroepen te ontvangen en te participeren aan deze maatschappelijke activiteiten om de horizon van kansarme jongeren te verbreden.

FAIR PRACTISE CODE

Museumpark Archeon onderschrijft de Governance Code Cultuur, Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie. De implementatie vindt plaats middels het principe 'pas toe of leg uit'.

I. **Tegenover werk staat een eerlijke vergoeding**

- Museumpark Archeon past de Archeon AVR; Archeon Arbeid Voorwaarden Reglement (AVR) toe. Deze is gebaseerd op de CAO van de dagrecreatie.
- Het opleidingsbudget is 0,5% van de jaarlijkse loonsom. Er is een opleidingsbeleid voor veiligheid, museale kennis en performance. Opleidingen kunnen ook gevolgd worden door alle medewerkers dus ook zij met een tijdelijk contract, ZZP-ers en door vrijwilligers. Alle trainingen vallen binnen het werk traject en worden betaald.
- Freelance/ZZP-ers medewerkers worden eerlijk en marktconform betaald.
- Freelancemedewerkers en ingehuurde bedrijven behouden hun auteursrecht. Auteursrechtvergoedingen voor eventuele exploitatie-overeenkomsten worden contractueel vastgelegd.
- Bij een stage van minimaal 20 weken ontvangt de stagiair een vergoeding van € 50,00 per week, exclusief reiskosten, en afhankelijk van de vastgestelde eisen van de school.
- Vrijwilligers ontvangen een vergoeding conform het reglement van de Vereniging Vrienden van Archeon (VVvA), welke gespecifieerd is op € 2,75 per uur, met een maximum van € 170 per maand en € 1700,- per jaarbelastingvrij. De VVvA voert het vrijwilligers beleid uit met de selectieprocedure, de beoordelingsgesprekken en de administratie van de urenregistratie en de uitbetaling van de vrijwilligersvergoeding. Tevens regelt de VVvA het verzekeringstraject via de gemeentelijk collectieve vrijwilligerspolis.
- De optelsom van de inzet van alle vrijwilligers is 7,13 FTE per jaar, afgezet tegen 73 FTE betaalde werknemers.
- Vrijwilligers en stagiairs verdringen geen bestaande arbeidsplaatsen met hun werkzaamheden.
- Museumpark Archeon draagt via zijn lidmaatschap van de Museumvereniging bij aan 'een sterk museaal veld in Nederland', aan 'financiering van het collectief', aan een 'verantwoord marktgedrag' en aan gezamenlijke belangenbehartiging.

II. **Transparantie**

- Museumpark Archeon plaatst sinds 2009 de jaarrekening en het jaarverslag op de eigen website. De Governance Code Cultuur 2019, de Code Diversiteit & Inclusie en deze Fair Practice Code maken daar onderdeel van uit. Er wordt verantwoording afgelegd over activiteiten en handelingen in het betreffende jaar in relatie tot de diverse codes.

III. **Duurzaamheid**

- In het opleidingsbeleid is beschreven welke ruimte er tot ontwikkeling van medewerkers is. Dat behelst het bevorderen van de kwaliteit van het eigen werk, het creëren van interne mobiliteit om doorstroming te bevorderen alsmede het bieden van opleidingen die medewerkers kansen bieden op de arbeidsmarkt.
- Er wordt geproduceerd met het oog op de kwaliteit en de lange termijn. De inrichting van de locatie heeft altijd de hoogste prioriteit en valt onder de verantwoording van de afdeling conservator in samenspraak met de specialist die de locatie beheert. Bouwtechnische zorg valt onder de TD hout & gebouwen.

IV. **Diversiteit**

- De reflectie op inclusiviteit en diversiteit en het handelen dienaangaande is beschreven in de reactie van Museumpark Archeon op de Code Culturele Diversiteit. Dat geldt voor de factoren publiek, personeel, programmering en partners.
- Museumpark Archeon implementeert de Code Culturele Diversiteit in de eigen organisatie en binnen de VVvA is men bereid met 'het veld' in gesprek te gaan om van andere organisaties te leren.

V. Vertrouwen

- De code stelt dat "er ruimte moet zijn voor maatwerk", bijvoorbeeld op het gebied van gestelde subsidie-eisen en bedrijfsdoelen. Tevens moet "er balans zijn tussen transparantie/bureaucratie enerzijds en het belang van de individuele instelling anderzijds". Museumpark Archeon onderschrijft dit en ervaart dit in wereld van publieke en private fondsen.
- In het jaarverslag en de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de geleverde kwaliteit, getoetst aan de begrippen vakmanschap, vernieuwing en oorspronkelijkheid.
- Museumpark Archeon gaat op zorgvuldige wijze om met representatie en vermelding, door toezicht op eigenaarschap, bronvermelding en rechtenafdracht. Dat gebeurt middels contractafspraken, middels publicaties in analoge en digitale media, in colofons en aftitelingen.
- Indien relevant bij het afwikkelen van geschillen (tot en met 2021 niet voorgekomen) zoekt het museum aansluiting bij de geschillencommissie auteurscontractenrecht en/of mediation.

CODE DIVERSITEIT EN INCLUSIE

De Code Diversiteit & Inclusie is een gedragscode van, voor en door de Nederlandse culturele en creatieve sector over diversiteit en inclusie. De code is een instrument van zelfregulering. Het doel van de code is dat de culturele en creatieve sector de brede diversiteit van de Nederlandse samenleving representeert. Een basisvereiste is dat de sector gelijkwaardig toegankelijk is voor iedereen: als maker, producent, werkende en publiek. Zo wordt de sector van iedereen. Iedereen draagt er op eigen wijze aan bij. Iedereen wordt gewaardeerd om wie hij of zij is, wordt gerespecteerd en gehoord en voelt zich er thuis.

Waarom de code?
Sociaal: de culturele en creatieve sector is van, voor en door iedereen. Onze samenleving is bijzonder divers. De hele sector kan niet om deze realiteit heen. Je verhouden tot deze realiteit betekent inspelen op de in de samenleving aanwezige diversiteit. Dit doe je door je werk, producten en diensten en je organisatie voor iedereen toegankelijk te maken. Het is een noodzakelijke stap om als culturele en creatieve organisatie relevant en aantrekkelijk te blijven. Wanneer je het potentieel op het gebied van diversiteit niet benut, dan sluit je een deel van de samenleving uit.

Artistiek en inhoudelijk: inclusief werken is een verrijking voor kwaliteit
Een diverse en inclusieve sector brengt unieke ervaringen en onbekende perspectieven naar voren. De kracht van diversiteit benut je door inclusief te zijn. Dat is een verrijking voor de kwaliteit van je werk, voor het cultuurlandschap en voor de samenleving. Het vereist een stelselmatige manier om je eigen artistieke en inhoudelijke keuzes tegen het licht te houden. En om te weten welke rol jouw identiteit en impliciete vooroordelen spelen bij het maken van artistieke en inhoudelijke producten. Dat vraagt een onderzoekende houding naar verschillende perspectieven in je omgeving en hoe je die een plek geeft. Jouw organisatie moet een veilige plek zijn waar iedereen zich thuis voelt om zich in een ander perspectief te verplaatsen.

Zakelijke voordelen van een inclusieve organisatie
Ook in zakelijk opzicht is het belangrijk om aantrekkelijk en relevant te blijven. Diversiteit in bedrijf geeft de volgende voordelen van een inclusieve organisatie:

- Aantrekken en behouden van (top)talenten;
- Beter inspelen op behoeften en verwachtingen van een divers samengestelde klantenkring;
- Toegang tot nieuwe markten;
- Groter vermogen tot aanpassing aan veranderingen;
- Positiever imago;
- Innovatiever en creatiever teamwerk;
- Betere samenwerking tussen collega's;
- Betere besluitvorming op basis van verschillende culturele invalshoeken;
- Hogere medewerkerstevredenheid;
- Meer betrokken en loyale werknemers.

Voor wie is de code?
De code is er voor iedereen die werkt in de culturele en creatieve sector, voor alle aan de sector gerelateerde organisaties, voor iedereen die de sector ondersteunt en alle afnemers van kunst, cultuur, creatieve producten en diensten. De code is van toepassing op gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde organisaties:

- Voor de culturele en creatieve sector: De afbakening van de culturele en creatieve sector die in deze code is gehanteerd, is gelijk aan de indeling van het Sociaal Cultureel Planbureau.
- Voor alle werkenden binnen de sector: De code is van toepassing op alle werkgevers, opdrachtgevers, werknemers, opdrachtnemers, zelfstandig ondernemers, stagiairs, vrijwilligers en leden van het bestuur.
- Voor alle aan de sector gerelateerde organisaties: De code is van toepassing op onder meer brancheorganisaties, werkgevers en werknemersorganisaties, adviesorganen, uitvoeringsorganisaties, onderzoeksinstellingen en (kunstvak)opleidingen.
- Voor iedereen die de sector ondersteunt.
- Voor overheden (Rijk, provincies en gemeenten), fondsen (publiek en privaat) en voor overige sponsors zoals het bedrijfsleven of privépersonen.

De werking van de code
De code richt zich op werkenden in de culturele en creatieve sector en is daarmee relevant voor alle eerdergenoemde partijen. De code bestaat uit vijf principes voor het adequaat vormgeven en bevorderen van diversiteit en inclusie in jouw organisatie en in jouw werk.

De vijf principes
1 Je weet waar je staat ten aanzien van diversiteit en inclusie.
2 Je integreert diversiteit en inclusie in je visie.
3 Je creëert draagvlak binnen je organisatie voor het naleven van de code.
4 Je stelt een plan van aanpak op, gericht op continue verbetering.
5 Je monitort en evalueert naleving van de code en je legt er verantwoording over af.

De vijf principes zijn uitgewerkt in vijf stappen. De vijf principes en de vijf stappen vormen samen de Code Diversiteit & Inclusie. Door de stappen te zetten, pas je de code toe. Het is geen afvinklijst. Hoe jij dagelijks in alle werkzaamheden inclusief denkt en handelt, bepaalt de werking en de kracht van de code.

Pas toe en leg uit: Pas de code toe en leg uit hoe je dat doet. Denk en handel volgens de code, reflecteer er kritisch op, en leg publiekelijk verantwoording af. Zeg in je jaarverslag en andere publiek toegankelijke communicatie welke stappen je wel en (nog) niet zet.

Oordeel van overheden: Overheden die de code willen gebruiken bij de toekenning van subsidies, zien toe op de naleving van het principe 'pas toe en leg uit'. De aanpak en verantwoording daarover door de organisatie geven aanleiding voor een terugkerend gesprek over de bevordering van diversiteit en inclusie. Afrekenen op basis van metingen doet geen recht aan de geest van de code.

Diversiteit en inclusie
Onderstaande definities maken duidelijk wat de culturele en creatieve sector verstaat onder diversiteit en inclusie.

Diversiteit
De code gebruikt de term diversiteit om aan te geven dat mensen op een reeks van zichtbare en onzichtbare kenmerken van elkaar verschillen en met elkaar overeenkomen. Diversiteit is een gegeven. Mensen verschillen van elkaar. De verschillen betekenen iets voor ieders positie in de samenleving en de kansen die men krijgt. Ze sturen ons gedrag en denken. Niet iedereen is zich daar altijd van bewust. De verschillen spelen altijd in samenhang een rol. Identiteitsvorming vindt plaats door de unieke combinatie van deze verschillen. De code is van origine gericht op culturele diversiteit. Daarnaast geeft de code ruimte aan meer vormen van verschil, zoals gender, beperking, seksuele oriëntatie, religie, sociaaleconomische status, opleidingsniveau en leeftijd. Bij diversiteit in jouw organisatie en jouw werk gaat het om de vraag in welke mate de diversiteit van de samenleving gerepresenteerd is in de vier P's van programma, publiek, personeel en partners.

Inclusie
De term inclusie verwijst naar hoe je met verschillen en overeenkomsten omgaat. De kracht van diversiteit en de voordelen ervan worden benut wanneer het unieke van elk individu wordt (h)erkend en verwelkomd. Daarvoor moet je leren elkaar te waarderen, niet ondanks, maar juist dankzij de verschillen en overeenkomsten die er zijn. Het is essentieel dat iedereen onderdeel is van de besluitvorming en de mogelijkheid heeft om ideeën aan te dragen. Inclusie is de mate waarin makers, producenten, werkenden en publiek van alle identiteiten - zichtbaar of niet - zichzelf kunnen zijn en zich veilig en gerespecteerd voelen.

Toegankelijkheid
Waar de code spreekt over toegankelijkheid wordt de brede definitie ervan bedoeld, bestaande uit:
- fysieke toegankelijkheid
- bereikbaarheid van voorzieningen
- informatieve toegankelijkheid
- digitale toegankelijkheid
- sociale toegankelijkheid
- financiële toegankelijkheid

GOUVERNANCE CULTUUR CODE

Het bestuur van Stichting Museumpark Archeon en Museumpark Archeon passen deze code toe sinds 2009. Een enkele keer wordt er afgeweken van een aanbeveling uit de code. Aard en omvang van de organisatie of aanwezige kennis en ervaring leveren hiervoor de motieven. De Raad van de Gouvernance Code agendeert de code jaarlijks en bekijkt of verbeteringen wenselijk zijn.

I. De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.

- De medewerkers zijn bekend met de missie en doelstellingen en dragen hieraan bij. Museumpark Archeon hanteert het uitgangspunt dat alle uitingen en producties passen bij de kernwaarden authentiek, initiatiefrijk en betrouwbaar.
- Duurzaamheid in materiaalgebruik, energiebesparing, gebruik van fair chain en milieuvriendelijke producten en hergebruik van materialen is het streven.
- Artistieke integriteit speelt in zoverre een rol, dat het conform de code gekoppeld wordt aan vakinhoudelijke integriteit op het gebied van collectiebeheer en presentatie.
- Museumpark Archeon hanteert een kostenbewuste strategie, strikte begrotingsprincipes en een lean and mean organisatie in een open cultuur.
- Bij medefinanciering door private en publieke fondsen hanteert Museumpark Archeon de stelregel, in afwijking van de code, dat bij een exploitatieoverschot de middelen niet gereserveerd worden voor het eigen vermogen. Museumpark Archeon is van mening dat projectoverschotten, tenzij andersluidende afspraken worden gemaakt, terugvloeien naar de betreffende fondsen.
- De maatschappelijke omgeving van Museumpark Archeon is divers, zowel in stakeholders (lokaal, nationaal, internationaal) als in bezoek (70% van buiten Zuid-Holland, 40% jeugdigen).
- Op het gebied van culturele diversiteit is, in lijn met het beleid, de werving- en selectieprocedure aangepast.
- Museumpark Archeon past de Fair Practice Code toe en onderschrijft deze code. Museumpark Archeon verstrekt stagevergoedingen. Aandachtspunten voor 2021 zijn: daadwerkelijke acties op het gebied van diversiteit en inclusiviteit, een blijvend groot accent leggen op duurzaamheid en aandacht voor overbelasting van werknemers.
- Stichting Museumpark Archeon heeft de ANBI-status.
- Stichting Museumpark Archeon houdt toezicht op de bedrijfsvoering welk wordt uitgevoerd door Archeon Novum. Deze laatste identiteit heeft een zetel in het bestuur van de Stichting Museumpark Archeon. Dit is in de statuten vastgelegd en is een afwijking van de code. Stichting Museumpark Archeon volgt de aanbeveling voor een vier- jaarstermijn voor bestuursleden op.

II. De organisatie past de principes van de Code toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan. De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt hier alleen gemotiveerd van af.

- Stichting Museumpark Archeon heeft sinds de museale erkenning in 2015 een stichting bestuur model. Op de ANBI-pagina op de site wordt het bestuursmodel toegelicht.
- Het bestuur heeft ingestemd met de reflectie op de code, geschreven door de directie, en het functioneren van de code in maart 2021 geëvalueerd.
- Het jaarverslag en de jaarrekening worden op de website geplaatst, inclusief de reflectie op deze code.
- Het belonings- en vergoedingenbeleid en de hoogte daarvan is in de jaarrekening opgenomen.

III. Bestuurders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

- Stichting Museumpark Archeon verstrekt aan bestuursleden en de directeur geen persoonlijke leningen en zakelijke garanties.
- In de jaarrekening worden maximaal drie relevante nevenfuncties van raadsleden vermeld. Overige nevenactiviteiten zijn zichtbaar via hun LinkedIn-profielen.
- Voor het aangaan van nevenfuncties door de directeur is toestemming nodig van het bestuur. Dit was in 2021 niet aan de orde. De nevenfuncties van de directeur waren in 2020 bestuurslid van de DVA Destination Viking Association en bestuurslid van de Stichting Platform Stedenband Oudtshoorn Zuid-Afrika.
  Beide functies zijn onbezoldigd.
- Het bestuur vergewiste zich van de onafhankelijkheid van haar leden. De nevenfuncties van de directeur en het bestuur zijn in 2021 nagegaan. Dit leidde tot een lijst van mogelijk verbonden partijen, waarbij geen ongewenste of tegenstrijdige belangenverstrengeling is geconstateerd.

IV. Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

- De directie is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering en de organisatie en is in- en extern duidelijk over de taken, bevoegdheden en werkwijze.
- De directie vergadert vier keer met de ondernemingsraad of meer indien gewenst.
- De directie overlegt geregeld met de leden van het managementteam. Belangrijke beslissingen worden in de MT-notulen vastgelegd.
- Majeure strategische MT-besluiten en beleidsbeslissingen worden, conform de statuten, voor accordering aan de OR voorgelegd, met de nadruk op het onderkennen en beheersen van risico's.
- De beschrijving van het risicomanagement is eenmalig opgenomen in het jaarverslag van 2019.
- De bezoldiging van de directeur is vastgesteld door Museumpark Archeon en wijkt naar beneden toe af van de Wet Normering Topinkomens. Hij heeft een contract voor onbepaalde tijd. Zijn bezoldiging wordt vermeld in de jaarrekening.
- Museumpark Archeon, (de vof) beslist over benoeming, beoordeling, bezoldiging, schorsing en ontslag van de directeur.
- De directeur vraagt regelmatig advies en informeert aan de leden van het bestuur.
- De leden van het bestuur treden bij officieel gelegenheden en openingen van tentoonstellingen etc. op als ambassadeur. Zo ook bij de organisatie bij activiteiten.
- Er is een bestuursreglement waarin de onderlinge portefeuilleverdeling, de werkwijze, de omgang met de directeur en de handelwijze bij tegenstrijdige belangen zijn opgenomen.
- Het bestuur vormt de auditcommissie. De auditcommissie kent een reglement.

V. Het bestuur is verantwoordelijk voor de wetenschappelijke en museale onderdelen van Museumpark Archeon. De exploitatie en het exploitatierisico valt onder Museumpark Archeon zijn de identiteit Archeon Novum met daarbij het functioneren en de resultaten van de organisatie.

- De directeur handelt bij het vervullen van zijn taken vanuit het hoofddoel als stichting (het behouden, beheren en ontsluiten van een rijkscollectie) én vanuit de doelen die gesteld zijn om de maatschappelijke inbedding vorm te geven (centraal podium van de oudheid, leeromgeving, verleden en heden binden).
- De directeur is verantwoordelijk voor de verhouding met subsidieverstrekkers, sponsoren, particuliere schenkers en publieke en private fondsen.

VI. Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.

- Nieuwe wet- en regelgeving worden door het bestuur nageleefd en toegepast.
- Het managementteam heeft een integriteitsplan met daarin afspraken over de ethische code van de ICOM, nevenwerkzaamheden, het melden van financiële belangen, een procedure ongewenst gedrag, declaratie- regeling, klokkenluidersregeling, communicatie met pers, omgang met

geschenken en giften en omgang met internet en sociale media. Dit document is in de raad vastgesteld.
- Er is een interne en een externe vertrouwenspersoon.

VII. Het bestuur voert zijn toezichthoudende, adviserende en beleid makende rol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

- Het bestuur kent vaste onderwerpen die tot het toezicht behoren, zoals realisatie van doelstellingen en resultaat- afspraken met OCW, strategie, risicobeheer, bedrijfsvoering, huisvesting en financieel beleid. Onderwerpen op het gebied van personeelsbeleid, medezeggenschap, diversiteit, duurzaamheid, integriteitsbeleid komen indien actueel aan de orde.
- Ieder lid heeft voldoende tijd voor de vervulling van zijn functie. Er is geen frequente afwezigheid geconstateerd.
- De accountant brengt eenmaal per jaar verslag aan het bestuur uit van zijn bevindingen, voorafgaand aan het vaststellen van de jaarrekening.
- De directeur stelde de beloning voor de accountant vast en bepaald welke accountant wordt ingeschakeld.
- De voorzitter bereidt met de directeur de agenda voor, leidt de vergaderingen, zorgt voor zorgvuldige besluitvorming en ziet toe op het functioneren van het bestuur.
- De voorzitter organiseert een zelfevaluatie van het bestuur met het oog op het functioneren, het nieuwe profiel en de gewenste diversiteit in de toekomstige samenstelling.
- Een verslag van het bestuur maakt deel uit van het jaarverslag en de jaarrekening. Het bestuur vergadert ten minste vier keer per jaar en laat zich leiden door het culturele, economische en maatschappelijke belang van Museumpark Archeon.

VIII. Het bestuur is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

- Het bestuur bestaat sinds het voorjaar van 2021 uit drie leden.
- De statutaire zittingstermijn voor de leden is tweemaal een periode van vier jaar.
- Het gefaseerde openbaar rooster van aftreden is in het jaarverslag, in de jaarrekening en op de website opgenomen.
- Er is een profielschets voor het bestuur als geheel vastgesteld, die recht doet aan de toezichthoudende, adviserende rol en ingaat op de gevraagde deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.
- Bij het zoeken en benaderen van potentiële nieuwe bestuursleden stelt het bestuur twee leden uit haar midden aan om de transparante wervingsprocedure uit te voeren.
- De jaarlijkse vergoeding bedraagt € 150,- per vergadering.
- Over een introductieprogramma voor nieuwe leden worden bij toekomstige benoemingen nadere afspraken gemaakt.
- Het bestuur is in staat het algemeen, artistiek en zakelijk beleid op hoofdlijnen te beoordelen.
- Ieder lid beschikt tenminste over twee competenties en draagt daardoor met eigen deskundigheid bij aan de kennis en expertise waarover het bestuur moet beschikken

ONAFHANKELIJKHEID

Onafhankelijkheid is een belangrijke pijler binnen de Governance van de Stichting Museumpark Archeon. Hierbij wordt de Code gevolgd. In de code staat dat Bestuurders iedere vorm van belangenverstrengeling moeten vermijden. Er is besloten dat er ten alle tijden een afvaardiging van de VOF Archeon Novum in het bestuur moet zitten, om zo de overeenkomst met het Bouwfonds (en daarmee het voortbestaan van Museumpark Archeon) garant te stellen. Bij de samenstelling en werving van nieuwe bestuursleden wordt goed gekeken naar een eventuele eerdere (arbeid)relatie met Archeon, om belangenverstrengeling te voorkomen.

SAMENSTELLING BESTUUR SMA

Monique Veldman
Secretaris

Robert Jan Blom
Voorzitter

Jan Jehee
Penningmeester

ROOSTER VAN AFTREDEN

Bestuurslid	Functie	Start termijn 1	Start termijn 2	Start termijn 3	aftredend
Monique Veldman	Secretaris	Mei 2021	Mei 2025	nvt	April 2029
Robert J. Blom	Voorzitter	Mei 2021	Mei 2025	Mei 2029	April 2033
Jan Jehee	Penningmeester	Mei 2021	Mei 2025	nvt	April 2029

BEZOLDIGING

Leden van het bestuur van de Stichting Museumpark Archeon genieten geen beloning voor hun werkzaamheden. Wel hebben zij jaarlijks recht op een vergoeding van € 150,- per vergadering voor de in uitoefening van hun functie gemaakte onkosten.

VERGADERINGEN BESTUUR

Het bestuur vergadert tenminste vier maal per jaar of vaker indien daartoe aanleiding is of twee oproepen een (extra) vergadering te belegen.

In dit kader wordt verwezen naar de eveneens op het internet gepubliceerde statuten: www.archeon.nl/ Statuten.nl

BIJLAGEN

BIJLAGE I: TREES FOR ALL

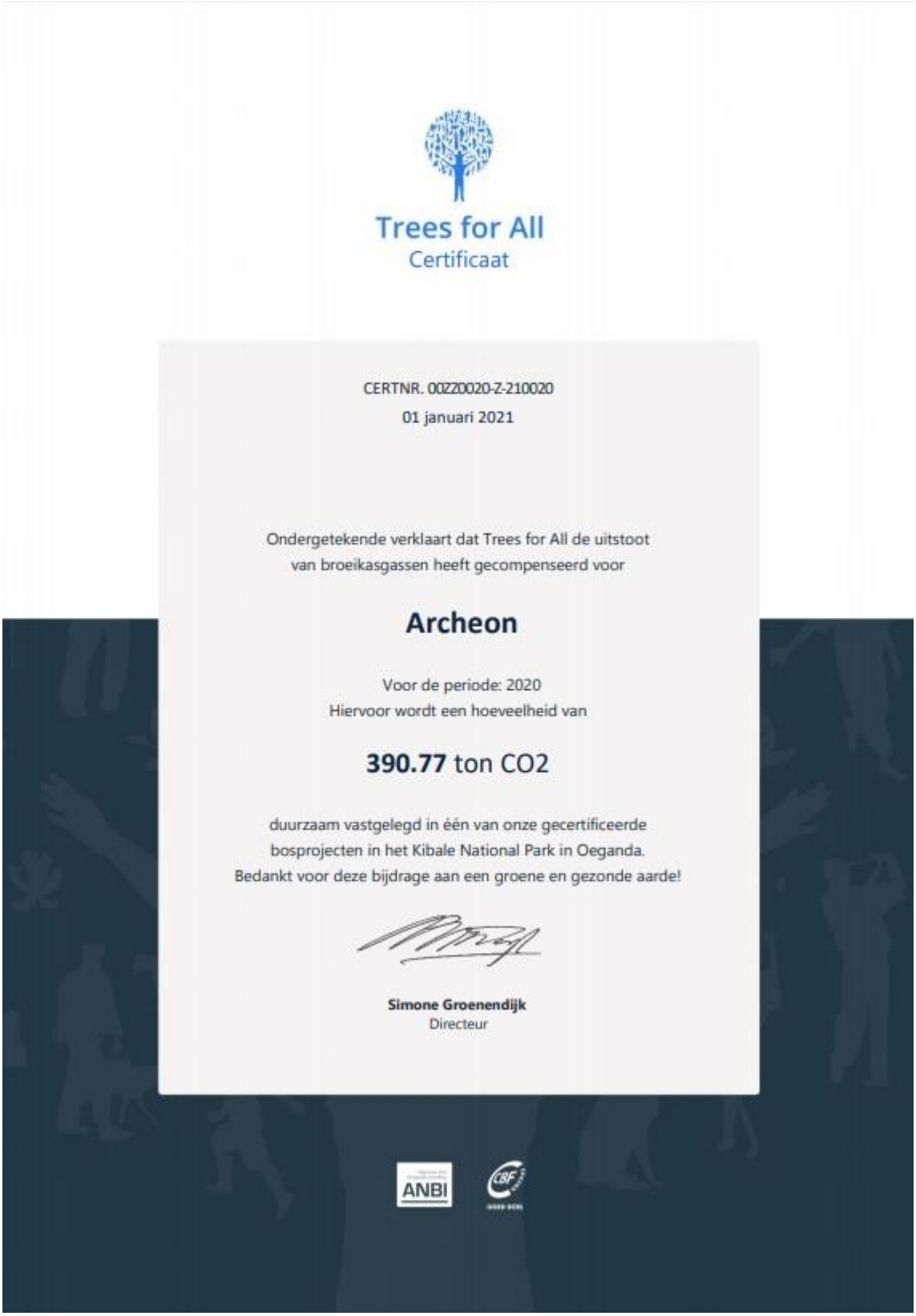

Trees for All
Certificaat

CERTNR. 00ZZ0020-Z-210020
01 januari 2021

Ondergetekende verklaart dat Trees for All de uitstoot
van broeikasgassen heeft gecompenseerd voor

Archeon

Voor de periode: 2020
Hiervoor wordt een hoeveelheid van

390.77 ton CO2

duurzaam vastgelegd in één van onze gecertificeerde
bosprojecten in het Kibale National Park in Oeganda.
Bedankt voor deze bijdrage aan een groene en gezonde aarde!

Simone Groenendijk
Directeur

ANBI

BIJLAGE II: GREEN FRIDAY

Aantal bomen:

80

Bedankt, ARCHEON! Dankzij jullie bijdrage kunnen we bomen planten in Nederland en Vietnam. Zo zetten we ons samen in voor een groene en gezonde aarde én maken we van Black Friday, Green Friday!

Simone Groenendijk
Directeur Trees for All

Datum:
13 december 2021

CBF ERKEND GOED DOEL

Certificaatnummer:
16393907656657